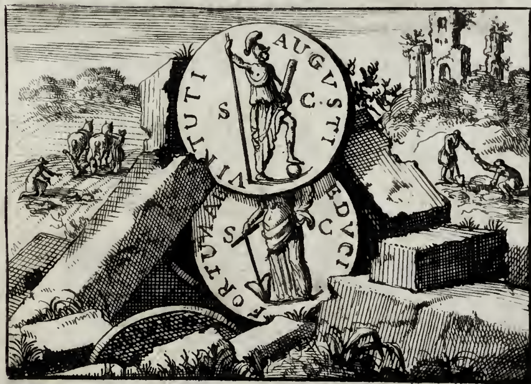
BAHBP

Book Mas by
R. de Hooghe
Bd at end



LETTERKONSTIG
ONTWERP
DER
AANMERKINGEN
OVER DE
ROOMSCHE
GEDENK-
PENNINGEN.



VIRTUTE DUCE, COMITE FORTUNÂ.

t'AMSTERDAM,
By JACOB VAN ROYEN, Boekverkooper
in de Kalverstraat, over de Kapel. 1693.

AAN DE HEER,

HEER

W. WICHERS,

WEGENS DE PROVINCIE VAN STAD EN LANDE MEDEGEDEPUTEERDE TER VERGADERINGE VAN HAAR HOOGMOGENDE HEEREN, DE HEEREN STATEN GENERAAL DER VEREENIGDE NEDERLANDEN.



Anneer een nieuwe rÿks-Vorſt, of jongen erf-Prins, midden in den ſtoet van voornaame hovelingen en uitgeleſene lyftrauwanten, ſich op de reis begeeft, om elders gekroond, of in-gehuldigd te worden; koomen ſomtyds gehoonde burgers, verdrukte weduwen, en geringeloorde akkerlieden op den drieſprong der ryweegen ſtaan, om in het voor by gaan, haaſtelyk, een verſoekſchrift (ſomwylen nevens het een of 't ander geſchenk, volgens hun vermoogen) dat ontſaglyk hoofd toe te reiken, op dat hy, op heeter daad, door ſijn gewoone goedertierenheid, deeſe biddende verhoore, en in hun verſoek te vreden ſtelle.

Bykans het ſelve ſchynt my mede te wedervaaren, die hier, met deeſe myn beſchreven papieren, (hoewel het geringſte myner werken) gereed ſta,

ter-

terwyl S. *Ed. deeſe* Stad *juyſt paſſeerd, om, in het koninglyke* 's Gravenhage, *voor een tijd te gaan plaats neemen, en als* Staat Generaal, *wegens* STAD *en* LANDE, *aldaar het algemeen Lands welvaaren te helpen onderſchragen.*

Reik evenwel dit Boekje niet over (en hier gaat de gelykeniſſe mank) om S Ed. daar af de beſcherminge, en verdediginge te vergen: veel min om het de naam van een geſchenk aan S. Ed. te doen hebben: maar alleen op dat het een teſſera *en* ſymbolum, *woord en teeken van genegenheid en vriendſchap verſtrekke.*

En, gelyk de Romeinen (*men gelove* Tacitus) *door konſt gewrochte* Rechterhanden, *om de getrouwheid van hunne vriendſchap te verſekeren, en klaarder te doen blyken, malkanderen gaven en overſonden; ſo*

ſend ik, in de plaats van Handen, *myn hert, ja my ſelven, over, bewonden en beſlooten in de bladeren van dit* Letterkonſtig Ontwerp.

Het belieft S. Ed. my tegen te werpen een onkunde in deeſe (van alle andere afgeſcheidene) ſtoffe der Roomſche Medalien, *en* Geldmunten: *doch ik kom S. Ed. weder hier te gemoet, met te ſeggen dat een ervaaren* kenner *van de* Roomſche Geſchicht-boeken, *en* Jaarregiſters, *noodſaakelyk een liefhebber van haare* Medalies *moet ſijn, of daadlyk worden: aangeſien de eerſte door de tweede, te weeten deeſe* metaale Gedenktuygen, *van de* Keiſeren *ſelfs, in hunne tyd, geſien, verbeterd, en aan den dag gebrocht, worden beveſtigd en verklaard; daar ſy ſelf, by gebrek van de* Drukkonſt, *en vervolgens ſo dikmaals, miſ-*

missschien erger en erger, uytgeschreven, met grove dwaalingen sijn opgehoopt.

Voeg hier ook by de reden, die my noch meerder de spoor gaven om toe te loopen, en deese Opdragt aan S. Ed. te doen; dat S. Ed. ook GRONINGEN *sijn moeder en voedster-stad is noemende, gelegen in een* Provincie, *wien het eigen is tot* Landbestierders, *en* Staat-Regeerders *te hebben mannen (ik behoef hen noch aan* S. *Ed. noch aan de Wereld met de vinger te toonen, of te noemen) mannen seg ik, niet alleen verscheidene soorten van* Roomsche *en* Onroomsche *geleerdheid bysonderlyk toegedaan, maar ook in deselve weergadeloos geoefend en afgerecht.*

Doch, hoe de saak sich ook mag toedragen, ik bie dit Werkjen aan, so

 ge-

gelegt is, uit een onveranderde genegenheid tot die geene, wiens huys my, by naar van myn kindsche jaaren af, met alle soort van heusheid, een vrye en nooit belemmerde toegang heeft verleend: geensins twyfelende of S. Ed. sal voortvaaren eenig werk te maaken, en tusschen allerhande Staats besigheden, in de tyd van S. Ed. verpoosing en ademhaalen, somwylen eens denken (en dus heeft den Opdragt sijn bereikte wit) aan

Syn E^ds^.

ootmoedige dienaar

LUDOLPH SMIDS.

Aloudheid-lievende Leeser.

NAdemaal ik, met vreugde, bespeur dat myn geringe *Aanmerkingen*, ontrent de *Roomsche Aloudheid*, hoewel in onse *Moedertaale* (van welke veele al te onreedlyk walgen) saamen-gesteld, by verscheidene letterkundige alhier een aangenaame ingang hebben; so docht het my niet onbetaamlyk (terwyl andere, van een hooger geest gedreven, in het trotse *Latyn*, de buytenlandsche Geleerde trachten te voldoen) in het nedrig *Nederlandsch*, het loffelyk voetspoor van de braave *Oudaan* natredende, voor deselve weder myn gedachten te uyten.

Ik spreek van dit *Letterkonstig Ontwerp*, van woorden (ik beken

het) weinig; doch van ſtoffe veelvoudig en wijdluftig: myn reeds aan den dag gegevene werkjes, de

Roomſche Keiſers,

Keiſerinnen,

Oranjes Overtogt,

Gallerye der uitmuntende Vrouwen, en

Poëſye;

(behalven de *Roomſche Mogenheid* van gemelde *Oudaan*) toegepaſt.

Ontfang het, bid ik, met die genegenheid, met welke, benevens behoorlyke eerbiedigheid, ik, het u kom opdragen; en verwek, op die wyſe, een nieuwe luſt in my, om, van de aangenaame langwyligheid der Somerſche dagen onderſteund, iets van grooter ommeſlag uw nieuwsgierige leerſucht aan te bieden.

LUDOLPH SMIDS. MD.

Amſteldam, den 13
van Iuny, 1693.

LET-

OP HET LETTERKONSTIG ONTWERP

Der aanmerkingen over de

ROOMSCHE GEDENK-PENNINGEN.

Door den Heere
LUDOLPH SMIDS,
Der Medicynen Docter.

DE Roomſche Aloudheid ſtraalt, voor 't Nederduitſche volk,
Met onbevlekte glans, door haar geleerde tolk,
Die ons hier klaar doed zien, in deeze weinig bladen,
Der Keiz'ren mogendheid, afbeeldingen, en daaden:
Hun huis en ſtaatsbeſtier, hun vrees'lyke oorlogsbrand;
Hun overwinningen te water en te land;
Waar door al 's waerelds magt, met geen geweld te toomen,
Vergaderde by een in 't wytbeheerſchend Romen:

Hier uit rees overdaad, onkuischheid, wellust, moord;
Het ryk der gruwelen ontsloot zyn wreede poort;
Wanneer die Keizeren, als dol en uitgelaaten,
Een doodschrik joegen in het hart van alle staaten.
Zie hier hun ramp en heil, hun deugd, en ondeugd staan,
Van Romulus tot op Vorst Valentiniaan.
Hun tekenen van eer, stamhuizen, sterven, leeven,
Zyn wel op goud gemunt, of op metaal gedreeven,
Maar SMIDS munt anders, en op aardiger manier;
Zyn stempel is zyn geest, de muntstof zyn papier.

I. PLUIMER.

LET-

LETTERKONSTIG ONTWERP DER AANMERKINGEN OVER DE ROMEINSCHE GEDENKPENNINGEN.

Eerste Verdeelinge.


DE *Aanmerkingen* over de Latynſche Medalien, Geldmunten, en Gedenkpenningen der Roomſche Keiſeren ſijn

Inwendige;
Uitwendige.

De *Inwendige Aanmerkingen* beſtaan ontrent

1. *Beelden*;
2. *Opſchriften*;
3. *Gevallen*.

Tweede Verdeelinge.

IN de *Beelden* merkt men aan de

Hoofden, en *Aangeſichten* der Keiſeren, en haare bloedverwanten;
Afſchilderingen van haare *Daaden*, en bedryven.

De *Hoofden* ſijn

Eenig;

Gepaart ;
Drievoudig.

De *Eenige* zyn

Nuda : *Naakt ;* als van Julius, Augustus, Tiberius, Drusus, Kaligula, Nero, Otho. *Oudan* 46 bl. *Keis.* 13, 18 bl.

Laureata ; *Gelaurierd,*

met een Afhangsel; van Augustus, Tiberius en alle volgende. *Oudan.* 53. *Keis.* 13.

sonder het selve : alleen van Julius Cæsar. *Oudan.* 53. *Keis.* 38.

Radiata: *Gestraalkroond*; van Augustus, Nero, Domitianus, enz. *Oudan.* 75. *Keis.* 16.

Galeata : *Gehelmd ;* van Probus, Diocletianus, Maximianus, Constantinus, enz. *Oudan.* 91. *Keis.* 48.

Diademata : *Gesluyerkroond ;* of gepaerelsnoerd ; van Constantinus, en sijn Nasaaten. *Oudan.* 93. *Keis.* 51.

Velata: *Overdekt*, met een

Leeuwenhuyd ; van Hadrianus, Commodus, enz. *Keis.* 28.

Sluyer ; van Julius Cæsar, Claudius Gothicus, Constantius, Constantinus, enz. *Oudan.* 289. *Keis.* 45

Geschouderd. Traianus, Hadrianus, Caracalla, Probus, enz. Daar

Daar en-boven verſchillende in

Baard- en

Hoofd-hair : gelyk die van de XII Keiſers, Hadrianus, en Alexander. *Oudan.* 70, 74. *Keiſ.* 57.

dus

Jeugdelijk,

of

Bejaard : als dat van M. Aurelius, Commodus, enz.

De *Gepaarde* ſijn

Jugata, *Nevens malkanderen* geplaatſte; als Auguſtus, en Livia, Nero, en Agrippina of Poppæa, enz. *Keiſerin.* 49.

Malkanderen aanſiende; als Druſus, en Antonia, enz.

Van malkanderen afſiende : als Cæſar, en Auguſtus, of deeſe en Agrippa, enz.

en deeſe

Los; gelyk gemelde.

In een geſmolten : als Janus, enz. *Oudan.* 214.

In de *Drievoudige* word doorgaans de *Middelſte* van de *Wederſijdſche* aangekeken: gelyk op Severus. *Oudan.* 284.

DERDE VERDEELINGE.

DE *Afſchilderingen* ſijn betreffende

Krijgsbedrijven;

Staat- en *Huys-ſaaken.*

De *Krijgsbedrijven* behelſende den oorlog, en ſijn uitſlag, ſijn de

PROFECTIO: *Uittogt*; op die van M. Aurelius, Verus, enz. *Oudan.* 356. *Keiſ.* 42. *Overt.* 37.

TRAJECTUS: *Overtogt*: op Gordianus, enz. *Oudan.* 359. *Keiſ.* 42. *Overt.* 38.

ADLOCUTIO: *Aanſpraak*; op Galba, Hadrianus, enz. *Keiſ.* 42. *Oudan.* 362.

VICTORIA: *Verwinninge*; op Julius Cæſar, en alle ſijn Navolgers. *Oudan.* 303.

en deeſe

IUDAICA: *van 't Joodſche land*; op Titus, enz.

GERMANICA; *der Duytſchers*; op Domitianus. *Overt.* 37

CARPICA: *der Kerpen, by de Donau*; op Filippus.

DACICA: *der Walachiers*, op Trajanus.

SARMATICA: *der Polakken*; op Maximianus, Conſtantinus, enz.

GOTHICA: *der Gothen*; op Claudius, Probus, Conſtantinus, enz. *Keiſ.* 45, 48.

PARTHICA: *der Parthen, of Perſiaanen*; op M. Aurelius, Verus, Caracalla, Macrinus, enz.

BRITANNICA: *der Britten*; op Commodus, Severus, Caracalla, en Geta. *Oudan.* 303. *Keiſ.* 31.

NAVALIS: *Overwinninge ter*

Zee; op Titus. *Oudan.* 308.

CIVICA: *Eikekroon*; op Augustus, Caligula, Claudius, Nero, enz. *Oudan.* 327. *Keis.* 12. *Overt.* 36. *Poezy* 101.

Krijgsbelooninge; op Trajanus. *Oudan.* 92. *Taf.* 7 *Pen.*

Zegewagen; op Titus, Domitianus, Trajanus, Caracalla, Alexander, enz. *Oudan.* 370. *Keis.* 12, 20, 35, 45.

Gevangene; op Cæsar, Augustus, Trajanus, Severus, enz. *Oudan.* 103. *enz.* *Keis.* 24, 31, 56.

Overheerd landschap; op deselve. *Oudan.* 103. *Keis.* 20, 24, 56.

Eereboog; op Augustus, Claudius, Domitianus, Trajanus, Severus. *Oudan.* 479. *Keis.* 12. *Keiserin.* 16.

SIGNA RECEPTA: *Weergekregene Veldteekenen*; op Augustus, Tiberius, Germanicus. *Oudan.* 468.

Wapentronk; op Cæsar, Augustus, Trajanus, Probus, Gallienus. *Oudan.* 477. *Keis.* 12, 31, 62.

Geslootene Janus; op Augustus, en Nero. *Oudan.* 214. *Keis.* 12. *Overtogt.* 86.

VIERDE VERDEELINGE.

De *Staat-* en *Huyssaken* raaken der Keiseren
Stamhuys, en
Bysondere weldaaden, als

Vaderland: gelyk Cæſarea, op Macrinus de Cappadocier, *Oudan.* 124. Pannonia, op Decius. *Keiſ.* 41.

Voorteeken: gelijk de ſlang op Nero. *Keiſerin.* 75. *Poëſ.* 110.

PARENTES: *Ouderen.* Op Hadrianus, by Morellius; *Keiſerin.* 15.74,78.

ADOPTIO: *Aanneminge*; op Trajanus, en Hadrianus. *Oudan.* 407. *Keiſ.* 25. *Keiſerin.* 78.

PATER: *Vader;* op de Vergode Maximiaan.

MATER: *Moeder*; op Agrippina van Caligula, en Agrippina van Nero. *Keiſerin.* 74.

SOCER: *Schoonvader*, de vergode Maximiaan: op Maxentius. *Oudan.* 91.

FILIUS, of Filii; *Soon*, of *Soonen;* op Octavius, Cajus en Lucius, Druſus.

FILIA: *Dochter*; op Domitilla.

AFFINIS: *Swager*, Conſtantius; op Maxentius.

SOROR: *Suſter*, van Caligula; op Druſilla. *Keiſerin.* 72. van Trajanus; op Marciana.

COGNATUS: *Bloedverwant*; de vergode Conſtantius: op Maxentius. *Oudan.* 93 bl.

NEPOS: *Neef*, van Auguſtus; op Germanicus. *Occo.*

PRONEPOS; *Naneef*, van Auguſtus; op Caligula. *Occo.*

UXOR: *Vrouw*; op Veſpaſianus, Hadrianus, enz. *Keiſerin.* 21, 22, enz.

LIBERI: *Kinderen*; op Claudius,

Vitellius, Commodus. *Keiſerin.* 20, 29, 74.

PROPAGO IMPERII: Voortplantinge des rijks; op Plautilla. *Oudan.* 345. *Keiſerin.* 33.

FAECUNDITAS: Vruchtbaarheid; op de jongere Fauſtina, Lucilla, Nonia Celſa. *Oudan.* 345. *Keiſerin.* 34.

SALUS: *Heil*, en *Welſtand van ſaaken*: op der Driemannen, Galba, Nerva, Decentius, Fauſta, enz. *Oudan.* 327. *Keiſerin.* 56, 62, 64, 65.

Geſondheid: op Nero, Domitianus, Marcus, Commodus, Maximinus, Poſthumus, enz. *Oudan.* 338. *Keiſ.* 36.

SPES, *Hoop*; op Claudius, Titus, Domitianus, Ælius, Hadrianus, Peſcennius, enz. ſijnde bynaar doorgaans het eerſte ſinnebeeld der Keiſeren. *Oudan.* 279.

FORTUNA: *Fortuin*: op Veſpaſianus, Domitianus, Nerva, Trajanus, Hadrianus, Antoninus Pius, Commodus, Gordianus, enz. *Oudan.* 275. *Keiſ.* 30.

VIRTUS: *Manhaftigheid*; op Domitianus, Caracalla, Gordianus, Maximianus, enz. *Oudan.* 298. *Poëz.* 79.

FELICITAS: *Gelukkigheid*; op Hadrianus, Antoninus Pius, Mamæa, Philippus, enz. *Oudan.* 283. *Keiſ.* 56. *Keiſerin.* 79. *Poëz.* 79.

SECURITAS: *Geruſtigheid*; op Nero, Otho, Veſpaſianus, Caracalla, Geta, Helena, enz. *Oudan.* 288. *Keiſerin.* 53.

PRO-

PROVIDENTIA: *Voorsienigheid*; op Augustus, Trajanus, Pertinax, Caracalla, Alexander, Constantinus, enz. *Oudan.* 290.

SAPIENTIA: *Wysheid*; op Constantinus de Groote. *Oudan.* 292.

ÆQUITAS: *Billykheid*; op Galba, Vitellius, Vespasianus, Severus, enz. *Oud.* 293

CLEMENTIA: *Goedertierenheid*; op Cæsar, Tiberius, Vespasianus, enz. *Oudan.* 296.

CONSTANTIA. *Standvastigheid*: op Claudius. *Oudan.* 296.

PIETAS: *Godvruchtigheid*; op Cæsar, Caligula, Hadrianus, Caracalla, enz. *Oudan.* 324.

Deugdsaamheid; op Antoninus Pius, M. Aurelius, Salonina, Theodora, enz. *Oudan.* 326. *Keiserin.* 52.

LIBERALITAS: *Milddadigheid*; op Hadrianus, Antoninus Pius, Commodus, Philippus, enz. *Oudan.* 314.

ANNONA: *Voorraad*; op Trajanus, Hadrianus, Nero, Vespasianus, Philippus, enz. *Oudan.* 320. *Keis.* 15, 62.

RELIGIO: *Godsdienst*; op M. Aurelius. *Oudan.* 322.

nevens

Goden; Jupiter, Neptunus, Mars, enz. op Domitianus, Agrippa, Vitellius, enz. *Oudan.* 175. en volgende.

Godinnen; Vesta, Juno, Ceres, Pallas, enz. op Caligula, Faustina, Claudius, Domitianus.

Ou-

Oudan. 244, enz. Keiſ. 15, 22.

Tempelen; op Auguſtus, Nero, Titus, Domitianus, Valerianus. *Oudan.* 193, 209.

Altaaren; op Fauſtina, Commodus. *Oudan.* 219.

Offertuyg; op Veſpaſianus, Nerva, M. Aurelius, Caracalla, enz. *Oudan.* 324, 485.

VOTA; *Offerbeloften*: op Auguſtus, Antoninus Pius, Commodus, Criſpus, enz. *Oudan.* 474.

VOTA SUSCEPTA DECENNALIA. *Tienjaarige beloften gedaan*: op Antoninus. *Oudan.* 475.

VOT. MULT. Vota Multiplicata; *Vermenigvuldende Beloften*: op Conſtantinus, en ſijn naſaaten. *Oudan.* 475.

R.C.C. *Remiſſa Ducenteſima*: *De tweehonderſte penning quijtgeſcholden*; op Caligula.

QUADRAGESIMA REMISSA: *De veertigſte penning quytgeſcholden*; op Galba.

RELIQUA VETERA HS. NOVIES MILL. ABOLITA; *De oude*, en achterſtallige 9000 *ſeſtertien vernietigd*: op Hadrianus. *Oudan.* 99.

FISCI JUDAICI CALUMNIA SUBLATA; *De ſmaat der Joodſche ſchatkiſt afgenoomen*: op Domitianus. *Oudan.* 105.

PLEBEI URBANAE FRUMENTO CONSTITUTO; *Stads-gemeene volk koren toegevoegd*: op Nerva. *Oudan.* 320.

CONG.

CONG. P. R. DATum; *Uitdeeling van kooren aan het Roomsche volk gegeven:* op Nerva. *Oudan.* 317.

INDULGENTIA IN CARTHAGINENSES; *Vrygevinge aan de Karthagers:* op Severus. *Oudan.* 160

CIVITATIBUS ASIAE RESTITUTIS; *De Asiaansche steden (omgeworpen* door een aardbeving) *hersteld:* op Tiberius.

VEHICULATIONE ITALIAE REMISSA: *De wagentogt vrygescholden aan Italien;* op Nerva. *Oudan.* 3 bl.

LUDI SAECULARES: *Eeuwspeelen;* op Augustus, Domitianus, Severus, Philippus. *Oudan.* 387. *Keis.* 40, 63, 65.

CERTA QUINQ. ROM. CONSTITUTUM; *Vyfjaarige speelstrijd te Romen ingesteld:* op Nero. *Oudan.* 385.

Timmeragien; als Havens, Bruggen, Huysen, Wegen, Colommen. op Augustus, Nero, Trajanus, enz. *Oudan.* 421. *Keis.* 63.

DECURSIO: *Renlooping,* of *Tornooispel;* op Nero, Geta, *Oudan.* 386.

Renbaan; op Augustus, Nero, Trajanus, Caracalla, Alexander. *Oudan.* 377.

Schouwburg; op Flavius, en Titus Vespasianus. *Oudan.* 393.

CONSECRATIO; *Vergodinge:* op der Antonynen, Faustynen, Severus, enz. *Oudan.* 412. *Keis.* 26, 43. *Keiserin.* 45, 32, 69, 76, 79.

Eeretempel; op Augustus, Titus, Faustina.

ſtina. *Oudan.* 419. *Keiſ.* 26. *Keiſerin.* 27.
Altaar, op Auguſtus, Tiberius, Claudius, enz. *Oudan.* 270.

VYFDE VERDEELINGE.

DE Opſchriften hebben haar oorſprong uit de
Penning ſelf: of haar
Inhoud.

De *Penning* ſelf raakenſe, wanneer ſy deſelve een achting en geloofwaardigheid byſetten; gelijk deeſe:

S. C. of Ex S. C. *Door algemeen beſluyt des Raads*; op alle tot aan Poſthumus.

S. P. Q. R. *De Raad en het volk van Rome*; op Trajanus, enz.

CONSENSU SEN. ET EQ. ORD. P. QUE R. *Met toeſtemminge van de Raad, de Ridderſchap, en het Roomſche volk*: op Auguſtus.

POPUL. IUSSU. *Door bevel van het volk*: op Auguſtus.

PERMISSU AUGUSTI; *Met bewilliginge van Auguſtus*: op die van de Colonien, of volkplantingen.

of aanwijſen, in welke ſtad deſelve ſijn geſlagen; als:

CON. OB. Conſtantinopoli obſignata: *binnen Conſtantinopelen gemunt*.

P. T. Percuſſa Treviris. *Geſlagen binnen Trier*.

SISC. P. Z. Siſciæ percuſſa, in officina ſeptima. *Te Siſcia* (in Pannonien) *geſlagen, in het ſevende Munthuys*.

S. L. B. Signata Lugduni, in officina ſecunda *Gemunt te Lions, in het tweede munthuys*.

S. M.

S. M. A. Signata moneta Antiochiæ: *Munt, te Antiochien geslagen.* enz. siet Ocoo.

In de *Opschriften* worden aangemerkt

1. *Byvoeginge*, of *Achterlaatinge*, in jemands

Naam; op Nero, Galba, Titus, Commodus, Severus, Alexander. *Oudan.* 51. *Keis.* 16.

Bynaam; op Severus. *Keis.* 64.

Titelen; op Tiberius, Vitellius, Trajanus, Macrinus. *Oudan.* 70. Keis. 62, 65.

Sesde Verdeelinge.

2. *Ampttitelen*; sijnde

PRINCEPS JUVENTUTIS: *Vorst des Ieugds*; op Augustus, Nero, Domitianus, Commodus, Maximus, Carinus, Philippus. *Oudan.* 68. *Keis.* 33, 41. Keiserin. 55, 70. *Overt.* 17.

IMPERATOR: *Gebieder*; op Augustus, Otho, enz. *Oudan.* 58, 43. *Keis.* 29. Keiserin. 68.

PONTIFEX MAXIMUS: *Hooge Priester*: op Augustus, Tiberius, Caligula, Otho, Vitellius, Vespasianus, Titus, enz. *Oudan.* 46. *Keis.* 21, 61.

SACERDOS, cooptatus in OMNIA CONLEGIA: *Priester, in alle genoodschappen, boven het getal aangenoomen*; op Nero. *Oudan.* 484. *Keis.* 62.

SACERDOS INVICTUS: *Onverwinlijke Priester*; op Elagabalus. *Oudan.* 485.

In

In de Vrouwen

SACERDOS Divi Auguſti; *Prieſterinne van de Vergode Keiſer Auguſtus*: op Antonia. *Oudan.* 494. *Keiſerin.* 73.

QUINDECEMVIR SACRIS FACIENDIS; *Vijfthienman, om de heilige dienſten te doen, en de boeken der Sibillen in te ſien*: op Vitellius. *Oudan.* 484. *Keiſ.* 62.

TRIBUNITIÆ POTESTATIS; *Van Wijkmeeſterlijke magt*: op Auguſtus, Tiberius, enz. *Oudan.* 65. *Keiſ.* 34.

COS. Conſul; *Burgemeeſter*: op Cæſar, en alle Navolgers. *Oudan.* 62.

CENSOR; *Tuchtmeeſter*: op Titus, en Domitianus. *Oudan.* 59. *Keiſ.* 22.

PERPETUUS; *Geduirige Tuchtmeeſter*: op Domitianus. *Oudan.* 61. *Keiſ.* 22.

DESIGNATUS; *Geſtemde, en Verkoſene*: op Cajus en Lucius, Domitianus, Antoninus Pius, enz. *Oudan.* 68. *Keiſerin.* 70.

DESTINATUS IMPERATOR; *Voorgeſchikte Keiſer, of Veldheer*: op Caracalla. *Oudan.* 325.

SEVENDE VERDEELINGE.

Eeretitelen; ſijnde

CAESAR; *Voornaam*: op Cæſar Auguſtus, Tiberius, Claudius, Nero, Galba, Titus, enz. *Oudan.* 40. *Keiſ.* 19.

CAESAR; *Achternaam*: op Auguſtus, Druſus, Aurelius, Philippus. *Oudan.* 68. *Keiſ.* 33. *Keiſerin.* 54, 71, 72.

waar by somwijlen is gevoegd

NOBILIS; *Edele*: op Maximinus, Crispus. *Oudan.* 68. *Keis.* 33, 54. *Keiserin.* 54. *Overt.* 17.

NOBILISSIMUS; *Edelste*: op Licinius. *Oudan.* 68. *Keis.* 33.

AUGUSTUS; *Vermeerde*: op Augustus, Tiberius, enz. Vespasianus, Hadrianus, enz. *Oudan.* 43. *Keis.* 17, 61. *Keiserin.* 69, 73.

In de Vrouwen

AUGUSTA; *Vermeerde*: op Domitilla, de Faustijnen, enz. *Keiserin.* 30.

SENIOR; *Bejaarde*: op Diocletianus. *Occo.*

PATER; *Vader*: op Augustus, Trajanus, Pertinax. *Keiserin.* 13, 69.

PATER PATRIAE; *Vader des Vaderlands*: op Augustus, en sijn Navolgers, Nerva, enz. *Oudan.* 67. *Keis.* 35.

PATRES SENATUS; *Vaderen van den Raad*: op Pupienus, en Balbinus.

In de Vrouwen

MATER PATRIAE; *Moeder des Vaderlands*: op Livia, Julia Domna. *Oudan.* 68. *Keiserin.* 32, 69, 76.

SENATUS; *van de Raad*: op Sextilia, Julia. *Oudan.* 68. *Keiserin.* 32, 76.

CASTRORUM; *der Heirlegers*: op de mindere Faustina. *Keiserin.* 28. *Overt.* 68.

ORBIS mater, sive GENITRIX; *Moeder van den aardkloot*: op Livia. *Keiserin.* 69.

PA-

PACATOR ORBIS; *Bevrediger des werelds:* op Aurelianus. *Oudan.* 206.

RECTOR ORBIS; *Regeerder des werelds:* op Commodus. *Oudan.* 98.

RESTITUTOR ORBIS; *Herfteller van de wereld;* op Gallienus. *Oudan.* 98.

LOCUPLETATOR ORBIS TERRARUM; *Rijkmaker van de wereldkloot:* op Hadrianus. *Oudan.* 99.

RESTITUTOR REIPUBLICAE; *Herfteller van den Staat:* op Valentinianus. *Oudan.* 287. *Keif.* 55.

ADSERTOR PUBLICAE LIBERTATIS; *Beveftiger van de Algemeene vryheid:* op Vefpafianus.

CONSERVATOR URBIS SUAE; *Bewaarder van fijn Stad:* op Maxentius. *Oudan.* 148.

FUNDATOR PACIS; *Vaftlegger van de vrede:* op Severus. *Oudan.* 311.

RESTITUTOR MON. Monetæ; *Herfteller van de bedorvene Munt:* op Alexander Severus. *Oudan.* 12.

PIUS; *Deugdfaame:* op Antoninus Pius, Commodus, Pertinax, Caracalla, Maximinus, Alexander. *Oudan.* 69. *Keif.* 28. *Keiferin.* 69.

In de Vrouwen

PIA; *Deugdfaame:* op Fauftina, Julia.

FELIX; *Gelukkige:* op Commodus, Gordianus, Claudius, enz. *Oudan.* 69, 71. Keif. 28, 45, 56. *Keiferin.* 79.

In de Vrouwen ook

PIA FELIX; *Deugdfaame, en Gelukkige:* op Julia Domna. *Keiferin.* 32.

FELICISSIMUS; *Gelukkigste* : op Maximianus. *Keis.* 48.

P. MERIT. Benè meritus; *De welverdienende* : op de Vergode Constantius. *Oudan.* 289.

OPTIMUS; *Beste* : op Trajanus, Constantius. *Oudan.* 66, 289. *Keis.* 24, 45.

PRINCEPS; *Beste Vorst* : op Trajanus. *Oudan.* 66. *Keiserin.* 55. *Overtogt* 24.

SANCTISSIMUS; *Heiligste* : op Diocletianus. *Oudan.* 72. *Keis.* 48.

BEATISSIMUS; *Saligste* : op Maximianus. *Oudan.* 72. *Keis.* 48.

VENERABILIS; *Ontsaglijke* : op Helena, moeder van Constantinus.

FORTISSIMUS; *Sterkste* : op Licinius. *Oudan.* 72.

PROVIDENTISSIMUS PRINCEPS; *Allervoorsienigste Vorst* : op Constantinus. *Oudan.* 292.

JUSTUS; *Rechtvaardige* : op Pescennius. *Oudan.* 72. *Keis.* 30.

PERTINAX; *Hertnekkig vasthoudende*; op Severus.

MAGNUS; *de Groote* : op Caracalla. *Keiserin.* 79.

MAXIMUS; *de Grootste* : op Severus, Constantinus. *Oudan.* 93.

DOMINUS NOSTER; *Onse Heere* : op Constans, Theodosius, enz. *Oudan.* 35, 94. *Keis.* 54.

DIVUS; *Vergode* : op Augustus, Claudius, Vespasianus, Antoninus Pius, Severus, enz. *Oudan.* 42. *Keis.* 43, 45, 51, 61. *Keiserin.* 21, 23, 45, 69.

In

In de Vrouwen

DIVA; *Vergode*: op Livia, Domitilla, Julia, Marciana, Matidia, de Fauſtynen, Julia, enz. *Keiſ.* 27. *Keiſerin.* 13, 21, 22, enz.

SIDERIBUS RECEPTA; *onder het geſternte ontfangen*: op de jongere Fauſtina. *Oudan.* 416. *Keiſerin.* 27.

DEUS; *God*: op Aurelianus, Carus. *Keiſ.* 46.

ÆTERNUS; *Eeuwige*: op Licinius. *Oudan.* 72.

ACHTSTE VERDEELINGE.

4. ZEgetitelen; ſijnde

GERMANICUS; *der Duytſchen overheerder*: op Druſus, Germanicus, Caligula, Nero, Vitellius, Domitianus, Trajanus, Maximinus, Maximus, *Oudan.* 70, *Keiſ.* 14, 24. *Keiſerin.* 74.

DACICUS; *der Daciers*: op Trajanus. *Oudan.* 70. *Keiſ.* 24, 62.

PARTHICUS; *der Parthen*: op Trajanus. *Oudan.* 70. *Keiſ.* 24, 46.

ARMENIACUS: *der Armeniers*: op Verus. *Oudan.* 70. *Keiſ.* 27.

MAXIMUS; *Grootſte Verwinner der Armeniers*: op Verus.

BRITANNICUS; *der Britten*: op Commodus, Caracalla, Geta. *Keiſ.* 28. *Overt.* 34.

MAXIMUS; *de grootſte Verwinner der Britten*: op Severus. *Overt.* 34.

GOTHICUS; *der Gothen*: op Licinius.

nius. *Oudan.* 71.

SARMATICUS; *der Polakken*: op Licinius. *Oudan.* 71. *Keiſ.* 28.

VICTORIOSUS; *Zeeghaftig*: op Licinius. *Oudan.* 71.

VICTORIOSUS SEMPER; *Altijd zeeghaftig*: op Probus.

UBIQUE, of UNDIQUE VICTOR; *Verwinner overal*: op Numerianus, Conſtantinus de Groote. *Poëſ.* 76.

INVICTUS; *Onverwinlijke*: op Licinius. *Oudan.* 71. *Keiſ.* 54.

DEBELLATOR GENTIUM BARBARARUM; *beoorlooger van vreemde volkeren*: op Conſtantinus.

TRIUMFATOR GENTIUM BARBARARUM; *Zegepraaler over vreemde volkeren*: op Arcadius. *Oudan.* 71. Keiſ. 58.

RESTITUTOR ORIENTIS; *Herſteller van het ooſten*; op Valerianus. Keiſ. 43.

EXUPERATOR OMNIUM GENTIUM; *de overheerder van alle volkeren*; op Theodoſius.

NEGENDE VERDEELINGE.

DE *Gevallen* ſijn na te ſpeuren in de
Manier, en wijſe van haare *Vindinge*, en ondekkinge;
Konſt, en
Miſſlag der Munters en Werklieden.

Omtrent de *Vindinge* let men op de
1. *Plaats*: welke is een omgegravene, of geploegde
Beemd, *Saaiakker*, *Boomgaard*, enz.

Ou-

Oudan. 29. *Keiſ.* 47. *Keiſerin.* 11, 66, 67, 68. *Overt.* 54.

Gebouw; Oudan. 20. *Keiſerin.* 67, 68, 77.

Pot; Keiſ. 47. *Keiſerin.* 39.

2. *Roeſt*, nu rood, dan groen, enz. *Keiſerin.* 11, 47.
3. *Welbewaarheid*; van die of midden in een verſamelde hoop gelegen hebben, of magtig ſijn geweeſt om alle ſcherpe vochten in het aardryk tegen te ſtaan.
4. *Uitgevretenheid*; van die in ſilte en ſwavelachtige gronden ſijn verborgen geweeſt. *Keiſerin.* 67.
5. *Gladgeſletenheid*; van die, langen tyd, en dikwyls, door de handen ſijn gegaan.
6. *Vernis*; of vaſt klevende bruyne verf: deſelve voor den roeſt *bewaarende*. Siet *Smetius*, in ſijn Mengelingen.

THIENDE VERDEELINGE.

ONtrent de *Konſt*, of Onachtſaamheid der Werklieden merktmen haar aan als

1. *Ingebogene*; en als ſamengedrukte; gelyk veele der Byſantynſche Keiſeren.
2. Incuſi; *Inwaarsgemunte*: even als de ſegelringſteenen.
3. Signati; *Getekende*: met groote letteren, of een kleen beeld, op en ontrent de Hoofden. *Oudan.* 9.
4. Confuſi; *Verwarde in de Beelden*: ſijnde het eene boven op het andere beeld gedrukt.

In de Opſchriften: ſijnde de titelen van de eene op des anderen Keiſers

munt geset. Siet *Patinus.*

5. Pinnati; *Getakte:* gelyk de kopere der Syrische Koningen. Siet *Vaillant.*

6. Serrati; *Saagsgewyse:* of Gekorvene; gelyk de silvere *denarien* der Burgemeesteren. *Oudan.* 13.

7. *Gemiddelpunte*; gelyk eenige swaare Ptolemeën van koper.

8. *Doorgeboorde:* om, by gelegenheid van eenig ongeval, aan de hals te konnen gehangen worden. *Keiserin.* 50.

9. *Doorgesnedene*; om tot Trouwpenningen te verstrekken. *Keiserin.* 71.

ELFDE VERDEELINGE.

DE *Uitwendige* Aanmerkingen bestaan in het beschouwen

1. Dat de Penningen sijn

Oprecht oude:

Uit het aardryk *opgedolven*;

Van hand tot hand *bewaard.*

Self van andere Keiseren *hersteld* (*restituti*) en vernieuwd; gelijk van Augustus, enz. *Oudan.* 27.

Verdichte, en uitgevondene; gelyk de so genaamde

Paduaanen; of die van den konstigen *Italiaan*, *Johannes Calvinus.* Siet *Molmet.*

Parmesaanen; of die van *Laurentius* van *Parma.*

Contorniaaten; Siet *Spanhemius.*

Medalions; Siet *Patinus*, en *Carpegna.*

Na-

Nagegootene, op de waare en onvervalſchte.

2. Dat de Vorſtelyke *Aangeſichten*, op de Medalien gekeerd ſijn naar de
   - *Rechterhand*; gelijk de meeſte.
   - *Slinkerhand*; gelijk weinige, en wel meeſt der XII. Keiſeren.
   - *Naar vooren*; gelijk Licinius, by *Noris*.
3. Dat de *Opſchriften* ſijn te leeſen naar het
   - *Middelpunt*; gelyk de meeſte.
   - *Omtrek*; gelijk ſeer weinige, en wel meeſt de XII Keiſeren.
   - *In het midden* des Pennings: en wel doorgaans in een krans van laurier of eikebladen. *Keiſ*. 61.
4. Dat de *Stoffe* is
   - *Goud*; meer of minder *fijn*; in alle Keiſers; ſelf de Byſantijnſche.
   - *Silver*;
     - *Sacht*; bykans tot aan Trajanus. *Oudan*. 34.
     - *Hard*; en dus ſeer ſlecht van gemelde Vorſt tot aan Caracalla, en noch ſlechter tot aan Gordianus; na welke de waarde der ſtoffe geduirig vervalt.
   - *Koper*; rood, en bykans goudgeel, (het geen eenige *Corintiſch* koper noemen) gelijk eenige onder de XII Keiſers.
   - *Yſer*; } Siet *Smetius*.
   - *Tin*; } Siet *Smetius*.
   - *Loot*. } Siet *Smetius*.
5. Dat de *Gedaante* is, meer en minder
   - *Groot*;
   - *Kleen*:

Het geen van de Liefhebbers in een verſamelinge van verſchillende *Omtrekken* konſtig word vertoond.

Twaalfde Verdeelinge.

Achter alle deeſe *Aanmerkingen* mag ook gevoeglijk geplaatſt worden gemelder Penningen en Medalies Nuttigheid en *Gebruyk*: welke is

Aloud,
Hedendaagſch.

'T *Aloude* is, in de

1. *Burgerlijken ommegang*,
   De Munten (doch waarſchijnlijker de kleene *Silvere* der *Burgemeeſteren*, en *Keiſeren*) voor gangbaar *Geld* uit te geven. *Oudan.* 13, 14.
   Deſelve (te weeten de kopere met twee *Hoofden*, of met de groote *Letteren*, S.C.) in twee ſtukken te ſnijden, en daar af *Trouwpenningen* te maaken. Keiſerin. 71.
2. *Krijgshandel*: deſelve aan de *Soldaaten*, tot *loon* hunner lofwaardige Krijgsbedrijven, uit te deelen. *Oudan.* 10, 11.
3. *Geneeskunde*: die (als *ſiekten*, en uiterlyke ongevallen afweerende) by ſich te dragen. Keiſerin. 50.

'T *Hedendaagſche Gebruyk* is, in de

1. *Letterkonſt*: leerende de oprechte *Spelling* der woorden, korte ſchrijfwijſen, enz. Keiſerin. 48.
2. *Dichtkunde*;
3. *Schilderkonſt*; en
4. *Beeldhouwerye*: vertoonende

He-

Hemelſche / *Aardſche* / *Zee-* } *goden, en godinnen.*

Menſchen / *Landſchappen;* / *Volkeren;* / *Steden;* / *Rievieren;* / *Deugden;* / *Hertstochten;* } in menſchelijke gedaante konſtelyk afgebeeld.

Vliegende, / *Swemmende,* / *Gaande,* / *Kruypende,* } *Gedierten.*

Boomen.
Kruyden.
Werktuygen.

5. *Bouwkunde*: aanwijſende de overkonſtige timmeragien van
Tempelen.
Huyſen.
Renbaanen.
Schouwburgen.
Eereboogen.
Eerebeelden.
Waterleidingen.
Bruggen.
Colommen.
Schepen, enz.

6. *Natuirkunde*; ondekkende het groot verſchillen in den *aart* en inborſt, uit de hoogſels, diepſelen, en trekken van jemands gelaat. Siet *Spon*, Recherch.

7. *Hiſtoriekunde*; dienende tot de Schikkinge der *jaarregiſters*, volgens de Burge- en Wyk-meeſterſchappen.

Ver-

Vervullinge der gebrekkelijke *Geſchiedeniſſen*, in Levensbeſchrijvingen van Nerva, Trajanus, enz.

Kennis der Roomſche waardigheden en *Eerampten*; van welke boven.

Verbeeldinge der *Aangeſichten* van de Keiſeren, en hunne Vermaagſchapte.

Uitlegginge, en verklaaringe, der oude Dichteren, en Geſchichtſchryveren.

E I N D E.

DE

DE
ROOMSCHE
GEDENKPENNINGEN
DER
BURGEMEESTERLYKE
STAMHUYSEN.

DE ROOMSCHE GEDENKPENNINGEN DER BURGEMEESTERLYKE STAMHUYSEN.

EERSTE VERDEELINGE.

REGISTER der Burgemeesterlijke STAMHUYSEN.

A.

1. ABURIen; in welke
   GEMinus, of *Gemellus*; waar af *Livius*, 39, 40, en 42. b.
2. ACCOLEIen; in welke
   LARISCOLUS; alleen in *Opschriften* bekend.
3. ACILIen; in welke (behalven *Glabrioos*, *Pisoos* en *Justijnen*)
   BALBUS. *Cicero*, de *Senect.* en 12 b. ad *Attic.*
4. AEBUTIen (niet *Ebutien*) in welke *Elva*, en *Elva Cornicen*. *Livius* 2 b. enz.
5. AELIen (of *Ailien*, en *Allien*) in welke
   LAMIA. *Horatius*, 3 b. 17 Lierges.
   PAETUS. *Val. Maximus*, 5 b. 6 h. behalven *Livius*, en *Varro*.
   BALA. Nergens bekend.

6. AEMILIen, of *Aimilien*, (van *αἱμυλία*, een lustige vrolijkheid, volgens *Plutarchus*, die naam voerende) in welke
   SCAURus. *Cicero*, pro *Sext.* en *Fontei*, *Val. Maximus*, 2 b. 4 h. behalven *Victor*, *Plinius*, en andere.
   LEPIDUS. *Val. Maximus*, 3 b. 1 h. enz.
   PAULLUS. *Plutarchus*, *Victor*, *Paterculus*, enz.
   BUCA. *Asconius*, *in orat. pro Scauro.*
7. AFRAnien: in welke *Lucius Afranius*, Onderveldheer van *Pompejus* in *Spanje*. *Cæsar*, *Suetonius*, *Dio*, enz.
8. ALLIENen: in welke *Aulus Allienus*, Schout over *Sicilien*. *Cicero* 12 b. *Epist. ad Cass.* behalven *Hirtius*, *Dio*, enz.
9. ANNIen: in welke *Cajus Annius*. *Plutarchus*, in *Sertor.*
10. ANTESTIen: in welke *Lucius Antestius*, nergens bekend, en *Cajus Antestius*. *Dio*, 47 b.
11. ANTIen: in welke
    RESTIO. *Macrobius*, 1 b. 11 h. en 3. b. 17 h. behalven *Gellius*, en andere.
12. ANTISTIen: in welke
    REGINUS: *Cæsar* 6 b. *Gall.* Bell. behalven *Appianus*, enz.
    VETUS. *Cicero*, 11, en 12 Epist. ad *Brut.* *Plinius*, 31 b. 1 h. *Paterculus*, 2 b. 43 h. *Tacitus*, enz.
13. ANTONIen: in welke *Lucius Antonius*, de Vrome. *Dio*, 48 b. *Cajus Antonius*. *Cicero*, *pro Coel.* en *Marcus Antonius*, de Drieman. *Plutarchus*, *Dio*, en *Cicero*, in *Philipp.*

14. APulejen (niet *Appien*) in welke *Lucius Saturninus*. Cicero, pro *Planc. Victor*, *Florus*, enz.
15. APRONIen: in welke *Lucius Apronius*. *Dio*, 59 b. *Paterculus*, 2 b. 116 h. *Tacitus*, enz.
16. AQUILLIen: in welke *Marcus Aquillius*. Cicero, 2 de *Orator*. pro *Flacc*. en *Verrin*. *Florus*, 69 *Epitom*. en
    FLORUS. *Dio*, 51 b.
17. ARRIen: in welke *Quintus Arrius*. Cicero, *in Brut*. en
    SECUNDUS: nergens bekend.
18. ASINIen: in welke *Pollio*; en ſijn ſoon
    GALLUS. *Suetonius*, *de clar. Grammat*. *Plinius*, 7 b. 4 br. *Seneca* 4 *Controverſ*. *Tacitus*, 1 jaarb. 8 h.
19. ATIen: in welke
    BALBUS. *Suetonius*, *in Auguſt*. 4 h.
    LABIENUS. *Dio*, 48 b. *Appianus*, *in Parthic*. enz.
20. ATILIen: in welke
    SARanus, of *Seranus*. *Virgilius*, 6 *Æn*. *Plinius*, enz.
21. AURELIen: in welke
    COTTA. *Suetonius*, *in Jul*. 1 h. enz.
    SCAURUS. *Livius*, 67 *Epitom*. behalven *Paterculus* en *Tacitus*.
22. AXSIen: in welke
    NASO. *Appianus*, 4 *Bell. Civil*.

B.

23. BAEBIen: in welke
    TAMPILus. *Val. Maximus*, 1 b. 1 h. *Livius*, *Plinius*, *Plutarchus*, in *Num*.
24. BELLIen: in welke *Marcus Bellius*; nergens bekend.

25. BETILIENen : in welke *Betilienus Bassus*; nergens bekend. Misschien *Belienus Bassus*, by *Seneca*, 3 b. de *Ira*, 18 h. of *Betillinus Cassius*, by *Dio*, 59 b. in *Calig.*

C.

26. C*Æcilien:* in welke alleen, op de penningen, de

METELLen. *Paterculus*, 2 b. 11, enz. h. *Cicero*, *Plinius*, *Victor*, *Dio*, *Val. Maximus*, enz.

NIGER; nergens bekend.

27. C*Æcinen:* voor geen *Stamnaam* bekend. Siet van *Aulus Cæcina Cicero*, 6 b. *Epist. Hirtius*, *Paterculus*, enz.

28. CÆS*ien:* in welke *Lucius Cæcius*. *Cicero* 1 b. *Epist. ad Quint. Fr.*

29. CALI*Dien:* in welke *Marc. Calidius*. *Cicero*, 2 *Verrin.* *Cæsar*, 1 *Bell. Civil.* enz.

30. *Calpurnien:* in welke alleen de

PI*Soos.* *Livius*, 26 b. *Plutarchus*, in *Num.* enz.

PISO FRUGI. *Cicero*, pro *Fontej.* enz.

BIBULUS. *Appianus*, enz.

31. CANINIEN: in welke *Rebilus*. *Livius*, 42 b. *Regulus*. *Cæsar*, 7 b. *Gall. Bell.* *Labeo*; in een Opschrift; en

GALLUS. *Cicero*, 8 b. *Epist. ad Cæl.* *Val. Maximus*, 4 b. 2 h. *Paterculus*, *Dio*, enz.

32. CARIS*Ien:* in welke *Titus Carisius*. *Dio.* 33 en 54 b. *Florus*, 4 b. 12 h.

33. CASS*Ien:* in welke, behalven de *Bicellinen*,

LONGINus. *Cicero*, 3 *de Legib.* en *Asconius*.

LON-

LONGUS. *Livius*, 108 *Epitom. Dio*, *Paterculus*, *Victor*, *Plutarchus*, in *Cæs.* enz.

CELER; nergens bekend.

34. CESTI*en*: in welke *Lucius* C*estius*; nergens bekend.

35. CIPI*en*: nergens bekend: in welke *Marcus*, *Cipius*, of liever *Cispius*. *Cicero*, *post Red. ad Senat.* en *pro Planc.*

36. CLAUDI*en*: in welke de

MARCELL*en*. *Cicero*, 4 en 5 *Verrin*, behalven *Livius*, *Plutarchus*, *Propertius*, *Florus*, *Paterculus*, *Victor*, enz.

PULCHER. *Cicero*, *pro Planc.* en 3 *de Leg.*

36. CLOVI*en* (*Cluvien*, of *Clujen*) in welke *Cajus Cluvius*. *Cicero*, *pro Q. Rosc.* en 13 b. *Epist. Dio.* enz.

37. CLOULI*en*, (of *Cloelien*) in welke *Titus Cloelius*. *Livius*, *Dionysius*, enz.

38. *Coccejen*: in welke

NERVA. *Horatius*, 1 b. 5 *Sat. Appianus*, 5 *Bell. Civil.* enz.

39. COELI*en*: in welke

CALDUS: *Cicero*, 2 b. *Epist. pro Muræn.* en *in Brut. Paterculus*, enz.

40. CONSIDI*en*: in welke

PAETUS; nergens met die toenaam bekend.

NONIANUS. *Cicero*, 11 *Epist. ad Tiro.*

41. COPONI*en*: in welke *Cajus Coponius*. *Cicero*, 1 *Divinat.* enz.

42. CORDI*en*: in welke

RUFUS; nergens bekend.

43. *Cornelien*: in welke

BLASIO; *Livius*, enz.

LENTULen. *Livius*, 7 b. *Cicero*, 1 b. *Epist.* *Appianus*, *Plinius*, *Val. Maximus*, 9 b. 14 h. enz.

SULLA. *Plutarchus*, in *Sull.* *Appianus*, *Paterculus*, *Val. Maximus*, *Cicero*, *pro leg. Manil.* enz.

SCIPIO. *Cicero*, *pro Rabir.* enz.

SISENA, of *Sisenna*. *Dio*, 36 b. enz.

CINA, of *Cinna*. *Paterculus*, *Victor*, enz.

COSSUS, *Tacitus*, 4 jaarb. 34 h.

BALBUS. *Nepos*, in *Attic.* Cicero, *pro* Balbo, enz.

MERULA; nergens bekend.

44. CORNUFICIen; in welke *Quintus* Cornuficius. Cicero, in *Epist.* *Dio*, 48 b. *Livius*, *Epitom.* 123. *Appian.* enz.

45. COSCOnien: in welke *Lucius* Cosconius, soon van *Marcus*. *Livius*, 30 b. enz.

46. COSSUTIen: in welke *Caius* Cossutius; vader van *Cossutia*, vrouw van *Cæsar*. *Suetonius*, in *Jul.* 1 h.

47. CREPERIen: in welke *Quintus Creperius*, soon van *Marcus*. *Cicero*, 1 *Verrin.* enz.

48. CREPUSien: in welke *Publius Crepusius*, niet bekend.

49. CUPiennien: in welke *Cajus Cupiennius*. Cicero, in *Epist. ad Attic.* *Horatius*, 1 b. 2 *Sermon.*

50. CURiatien: in welke (siet *Dionysius*, 3 b.)
TRIGEminus: niet bekend.

51. CURTien; in welke *Quintus Curtius*; niet bekend.

D.

52. DEIDien, of Didien: in welke *Titus Didius. Saluſtius*, by *Gell.* 2 b. 27 h. *Appian.* 1 B. *Civil.*

53. *Domitien*: in welke

AHENOBARBUS. *Suetonius*, *in Neron.* 1 en 2 h. *Dio*, *Appianus*, *Paterculus*, enz.

CALVINUS. *Joſephus*, *Dio*, enz.

54. DURMien: in welke *Marcus Durmius*, nergens bekend.

E.

55. EGNATien: in welke

MAXSUMUS, of *Maximus. Cicero*, in *Epiſt. ad Attic. Dio*, 53 b. *Paterculus*, 2 b. 92 h. *Suetonius*, in *Auguſt.*

56. EGNATULEien: in welke *Cajus Egnatuleius. Cicero*, in *Philipp.*

57. EPPIen: in welke *Marcus Eppius. Hirtius*, *Cicero in Epiſt. ad Attic.*

F.

58. FABIen (ſiet *Plutarchus*, in *Fab. Juvenalis*, enz.) in welke

LABEO. *Cicero*, 1 *de Offic.*

MAXimus. *Suetonius*, *in Cæſar. Dio*, enz.

PICTOR. *Plinius*, 33 b. 3 h. *Eutropius*, *Paterculus*, enz.

59. FABRINien; nergens bekend.

60. FADIen; nergens bekend.

61. FANnien: in welke *Marcus Fannius*, ſoon van *Cajus*. *Cicero*, in *Caton.* en *Epiſt. ad Attic.*

62. FARSULEIen (alleen in *Opſchriften* bekend) in welke
MENSOR; onbekend.

63. FLAMINIen: in welke
CILO, of *Chilo*. *Cicero* miſſchien in *Epiſt. ad Torquat.* *Appianus*, 4 B. *Civil.*

64. FLAVien: in welke
HEMIS. *Nepos*, in *Attic.* Maar *Perizonius* leeſt *Themis*, en verſtaat *Carmenta*, door haar voorſpellingen, by de *Roomſche* ſchrijvers bekend. Siet ſijn geleerde redenen.

65. FONTEjen: in welke
CAPITO. *Cicero*, pro *Fontej.* behalven *Livius*, *Suetonius*, *Horatius*, enz.

66. FUFien: in welke
KALENUS. *Cicero*, 8 *Philipp.* *Dio*, 42, en 46 b.

67. FOULVien, of *Fulvien*: in welke *Cnæus Foulvius*, niet bekend.

68. FUNDANien: in welke *Cajus Fundanius*. *Varro*, *de Re Ruſt.* *Horatius*, enz.

69. FOURien of *Furien*: in welke
CRASSIPES. *Cicero*, *Livius*, enz.
PHILUS. *Livius*, enz.
BROCCHUS. *Val. Maximus*, *Cicero*, enz.

G.

70. GALLIen. van welke *Cicero*, *Val. Maximus*, *Suetonius*, *Appianus*, enz.

71. GELLien: van welke *Dio*, *Florus*, *Cicero*, enz.

H,

H.

72. HElien; in welke
TU Bero. *Suetonius*, *Gellius*, enz.
73. HERENNien: van welke *Cicero*, enz.
74. HIRTien: in welke *A. Hirtius. Livius*, 119 Epitom. *Cicero*, *Suetonius*, enz.
75. *Horatien* (siet *Livius*, *Florus*, *Dionysius*, *Plutarchus*) in welke
COCLES: onbekend.
76. HOSIDien: in welke
GETA. *Dio*, 47 b. *Appianus*, 3 B. *Civil.* enz.
78. HOSTILien (siet *Livius*, *Florus*, enz.) in welke
SASERNa. *Hirtius*, *Varro*, enz.

I.

79. ITIen: in welke *Lucius Itius*. *Horatius*, 1 b. 29 Lierges. en 1 b. 2 br. *Cicero*, 5 *Philipp.* enz.
80. JULien (siet *Suetonius*, *Virgilius*, *Ovidius*, enz.) in welke
BURSIO, nergens bekend.
CAISAR, of *Cæsar*. *Dio*, *Plutarchus*, *Suetonius*, *Florus*, *Paterculus*, *Cicero*, *Livius*, enz.
81. JUNien: in welke
BRUTUS. *Plutarchus*, *Dio*, *Cicero*, *Livius*, *Florus*, *Paterculus*, enz.
CAEPIO. *Cicero*, 10 *Philipp. Plutarchus*, in *Cat. Utic. Dio*, 46 b.
ALBINUS. *Plutarchus*, in *Cæs.* & *Anton. Dio*, 44 b. *Appianus*, 2 en 3 B. *Civil.*

Paterculus, 2 b. 58 h.

SILANUS: uit der *Manlien* tot der *Junien* overgebrocht. *Cicero*, 1 *Fin. Livius*, 54 b. *Val. Maximus*, 5 b. 8 h.

L.

82. LI*Cinien*: in welke

MURENA. *Cicero*, pro *Muræna*.

CRASSUS. *Cæsar.* 1 B.Gall. *Plutarchus*, in *Craſſ.* enz.

JUNIANUS. *Cicero*, in *Epiſt. ad Quint. Fr.* enz.

NERVA. *Cicero*, 3 *Legib.* *Plutarchus*, in *Mar. Paterculus*, 2 b. 116 h. *Livius*, 42 en 43 b. enz.

STOLO. *Varro, de Re Ruſtic.* 1 b. 11 k. enz.

MACER. *Plutarchus*, in *Cic.* *Val. Maximus*, 9 b. 12 h. *Cicero*, in *Epiſt.* ad *Attic.*

83. *Livien*: in welke

SALinator. *Livius*, 39 b.

84. LIVINE*ien*; in welke

REGULUS. *Hirtius*, *Cicero*, in *Epiſt.* ad *Atti.* en *Memm.* *Dio*, 54 b. *Tacitus*. 3, en 14 jaarb. enz.

85. LOL*Lien*: in welke

PALIKANUS. *Val. Maximus*, 8 b. 1 h. *Aſconius in Verrin.* enz.

86. LUCI*Lien*: in welke

RUFUS. *Plutarchus*, in *Pomp.* enz.

87. LUCRE*Tien*: in welke

TRIO; niet bekend.

88. LU*Rien*: in welke *Marcus*, *Dio*, 48 b. *Paterculus*, 2 b. 85 h. *Tacitus*, 12 jaarb.

89. LUTA*Tien*: in welke

CERCO. *Livius*, 42 b.

M.

M.

90. MAECILIen: (ſiet *Dionyſius*, 1 b.) in welke
TULLUS; niet bekend.
91. MAIANIen, *Mainien*, of *Mænien*; in welke *Cajus Mainius*, *Livius*, *Plinius*, enz.
92. MAMILIen: in welke
LIMETANUS. *Saluſtius*, in *Jugurth.* enz.
93. MANLien (*Cicero*, 1 *Philipp.*) in welke
TORQUAtus. *Cicero*, in *Piſon.* *Aſconius*, in *Cornelian.*
94. MARCien: (*Plutarchus* in *Num.*) in welke
PHILIPPUS. *Cicero*, pro *Muræn.* pro *Quint.* en II *Philipp.* en in Epiſt. ad *Brutum*, enz.
CENSORINUS. *Dio*, *Appianus*, enz.
LIBO; niet bekend.
95. MARien: in welke
CAPITO; niet bekend.
96. MEMMien: (*Virgilius*, 5 Æn.) in welke
GALLUS, of liever *Gemellus*. *Cicero*, in *Brut.* en in *Epiſt. ad Ser. Sulpic. Gellius*, *Suetonius*, enz.
97. MESCINIen: in welke
RUFUS. *Cicero*, in *Epiſt. ad Meſcin.* enz.
98. METTIen: in welke *Marcus Mettius*, *Cæſar*, 1 b. *Gall.* enz.
99. MINATIen: in welke *M. Minatius*, niet bekend.
100. MINEIen: nergens bekend.
101. MINUCIen: in welke
AUGURINUS. *Livius*, 4 b. *Plinius*, 18 b. 3 h. en 34 b. 5 h. enz.

THERMUS. *Suetonius*, in *Jul.* 2 h. enz.

102. *Mucien*: in welke
CORD*us*. *Vitruvius*, 7 b. behalven *Dionysius*, *Quintilianus*, enz.

103. *Munatien*: in welke
PLANCUS. Cicero, in Epist. ad *Planc.* Paterculus, 2 b. 74 h. *Appianus*, 3 B. Civil.

105. MUSSIDI*en*: in welke
LONGUS, en
PRISCUS; niet bekend.

N.

106. NAEVI*en*: in welke
BALBUS. *Livius*, 45 b.
SURDINUS; niet bekend.

107. NASID*ien*: in welke *Quintus*, soon misschien van *Lucius*. Cicero, 7 *Philipp.* *Cæsar*, 2 B. Civil. *Appianus*, 5 B. *Civil.* *Dio*, 50 b.

108. NER*ien*: in welke misschien *Cnæus Nærius*. *Cicero in Epist. ad Quint. Fr.*

109. NONI*en*: in welke
SUFENAS. *Cicero*, in Epist. ad *Attic.* *Val. Maximus*, misschien, 7 b. 8 h. enz.

110. NORBAN*en*: in welke *Cajus Norbanus*, *Cicero*, *Dio*, *Appianus*, enz.

111. *Numidien*: in welke (in het Grieksch)
QUADRATUS. *Plinius*, de jongere, *Tacitus*, enz.

112. NUMITOR*ien*: in welke *Cajus Numitorius*. *Cicero*, in *Verrin.* en de *Invent.*

113. NUMON*ien*: in welke
VAALA. *Horatius*, 2 b. 15 b. *Paterculus*, 2 b. 119 h. hoewel by hem sommige *Volumnius* leesen.

O.

O.

114. OGULnien: van welke *Livius*, 10 b. *Val. Maximus*, 1 b. 8 h. en 4 b. 3 h. *Plinius*, 33 b. 3 h. alwaar hy gewag maakt van het silver allereerst in het jaar 484 van het geboude *Rome*, gemunt. Vorders leest men op de penning niet, volgens *Pighius*, CARthago VERsuta, maar CAR*vilius*, VER*ginius*, en OGULnius; Driemannen, de Munt besorgende; even gelyk men, op een andere vind; PULCHER, TAURUS, REGULUS. Siet de gemelde *Perizonius*.

115. OPEIMien, of *Opimien*: in welke *Lucius Opimius*. *Cicero*, in *Catilin.* en *de clar.Orator.* *Salustius*, in *Jugurth.* *Paterculus*, 2 b. 7 h. *Plinius*, 14 b. 4 en 14 h. enz. *Plutarchus*, in *Gracch.* enz.

116. OPPien: (*Livius*, 33 en 34 b. enz.) in welke CAPITO. *Dio*, 48 b.

P.

117. PAPien: in welke
CELSUS. *Cicero*, 3 *Offic.* en *pro Arch.*

118. PAPIRien: in welke
CARBO. *Cicero*, in *Epist. ad Pæt.* *Paterculus*, 2 b. 26 h. *Appianus*, enz.
TURDUS; niet bekend.

119. PEDANien: in welke
COSTA. *Livius*, 25 b. *Val. Maximus*, 1 b. 3 h. *Plutarchus*, in *Cic.*

120. PETILLIen: in welke
CAPITOLINUS. *Acro*, en *Porphyrius*, over *Horatius*, 1 b. 4 *Sat.* enz.

121. PETRONien: in welke

TUR-

TURPILIANUS. *Tacitus*, 15 jaarb 1 *Hist.* enz.

122. Pinarien (*Plutarchus*, in *Numa*, enz.) in welke

NATTA. *Cicero*, pro *Muræn.* behalven *Dio*, *Suetonius*, *Tacitus*, enz.

SCARPUS. *Dio*, 51 b. enz.

123. PLÆTORien, of *Lætorien*, (*Val. Maximus*, 9 b. 3 h. *Livius*, 2 b.) in welke

CESTIANUS. *Livius*, 2 b. hoewel men *Rustianus* leest. *Cicero*, pro *Font.* en *Cluent.* enz.

124. PLANCIen: in welke *Cnæus* P*lancius.* *Cicero*, pro P*lanc.* en in Epist. ad *Attic. Lentul. Quint.* Fr. enz.

125. PLAUTien, of *Plutien*, in welke

PLANCUS. P*aterculus*, 2 b. *Val. Maximus*, 6 b. 8 h. behalven *Appianus*, P*linius*, en *Solinus.*

HUPSÆUS. *Dio*, 40 b. *Asconius*, in *Milon.* *Cicero*, in Epist. ad L*entul. Quint.* enz.

126. PLOTien: in welke

RUFUS; niet bekend.

127. POBLICien: of P*ublicien*: in welke

MALleolus. *Cicero*, 3 *Verrin.* enz.

128. POMPEIen: in welke

MAGNUS. *Cicero*, pro *Manil.* en elders meer. Paterculus, *Dio*, P*lutarchus*, *Appianus*, *Florus*, enz.

Sextus PIUS. P*aterculus*, *Dio*, *Florus*, *Appianus*, *Cicero*, 3 P*hilipp.* *Horatius*, 9 Toesang.

RUFUS. *Cicero*, in *Brut.* *Asconius*, in *Cornel.* *Appianus*, 1 B. Civil. P*aterculus*, 2 b. 18 h. *Val. Maximus*, 3 b. 5 h.

FOST-

FOSTLUS, of *Fostulus*; niet bekend. Doch buyten twyfel behoord die Naam niet tot de P*ompeien*; maar alleen tot het sinnebeeld. Siet P*erizonius*.

129. POMPONI*en* (siet *Nepos*, in *Attic.* P*lutarchus*, in *Num.*) in welke

MOLO; niet bekend.

MUSA; niet bekend. En sekerlyk behoord die naam tot de *Antonien*, en niet tot de P*omponien*; derhalven hier alleen tot de sinnebeelden. Siet P*erizonius*. Versta dan hier *Quintus* Pomponius R*ufus*. *Val. Maximus*, 4 b. 4 h. *Varro*, 5 b. *de* Ling. L*at.* enz.

130. PORC*ien*: in welke

CATO. P*lutarchus*, *in Cat.* *Cicero*, Paterculus, *Appianus*, *Dio*, enz.

Uticensis. Cicero, P*aterculus*, enz.

LICINUS. L*ivius*, 39 b. *Gellius*, misschien, 29 b.

LAECA; *Salustius*, in *Catilin.* *Cicero*, in *Catilin.* *Dio*, enz.

131. POSTHUMI*en*; in welke

ALBINUS. *Salustius*, in *Jugurth.* en L*ivius*, 45 b. behalven F*lorus*, *Valerius Maximus*, enz. Nasaat van *Aulus* P*osthumus*, die, met hulp van C*astor* en P*ollux*, de L*atynen* gelukkelyk bestreed. *Dionysius*, 6 b. behalven C*icero*, P*lutarchus*, in C*oriol.* *Victor*, L*ivius*, F*lorus*, enz.

132. PROCILI*en*: in welke L*ucius* P*rocilius*. C*icero*, misschien, in Epist. ad *Quint.Fr.*

133. PROCUL*eien*: nergens bekend.

Q.

134. QUINCTien: in welke
CRISPINUS. *Horatius*, misschien, 2 b. 11 Gesang. dewijl men, by hem, gemeenlyk *Q. Hirpinus* leest. *Paterculus*, 2 b. 100 h.

135. *Quinctilien:* in welke
VARUS. *Paterculus*, 2 b. 117 h.

R.

136. R*Abirien*: van welke *Cicero*, pro *Rabir*. enz.

137. RENI*en:* alleen in *Opschriften* bekend.

138. ROSCI*en:* in welke
FABATUS. *Cicero*, 1 *de Divinat.* en in Epist. ad *Asin. Pollion.* *Cæsar*, 1 *B. Civil.*

139. RUBELLI*en:* in welke
BLANDUS. *Tacitus*, misschien, 3 en 6 jaarb. alwaar men doorgaans *Plautus* leest.

140. RUBR*ien*; (siet *Cæsar*, *Plutarchus*, enz.) in welke
DOSSEN*us*, of *Dorsenus*. *Cæsar*, 1 *B. Civil.* *Cicero*, 2 *Philipp.* *Horatius*, in *Epist. ad August.* enz.

141. RUST*ien:* alleen in *Opschriften* bekend.

142. RUTILI*en:* in welke
FLACCUS; nergens bekend.

S.

143. SALVI*en:* (siet *Suetonius*, *Cicero*, *Paterculus*, enz.) in welke
OTHO; des Keisers grootvader. *Tacitus*, 2 hist. 50 h. behalven *Suetonius*, enz.

144. SANQUINien: van welke alleen *Tacitus*, 6 en 11 jaarb.
145. SATRIENen: nergens bekend.
146. SAUFejen: van welke *Cicero*, in *Epiſt.* ad *Attic.* *Aſconius*, in *Milon.* *Appianus*, enz.
146. SCRIBONien: in welke
  LIBO, ſchoonvader van *Sextus* P*ompejus*. *Dio*, 48 b. *Cicero*, *de Orator.*
147. SEMPRONien: (*Livius*, *Florus*, *Paterculus*, enz.) in welke
  GRACCUS. *Paterculus*, 2 b. 100 h. *Tacitus*, 1 jaarb. 53 h. enz.
  ATRATINus. *Dio*, 49 h.
  PITIO; niet bekend.
148. SENTien: in welke
  SATURNINUS. *Paterculus*, 2 b. 77 h. *Val. Maximus*, enz.
149. SEPULLien: in welke
  MACER; niet bekend.
150. SERGien (*Virgilius* 5. *Æneid.*) in welke
  SILUS. *Livius*, 32 en 44 b. *Val. Maximus*, 6 b. 1 h. wiens voorſaat de dappere *Sergius*. Plinius, 7 b. 28 h. *Solinus*, 6 h.
151. SERVILien: (ſiet *Livius*, *Dionyſius*, enz.) in welke
  AHALA. Cicero, *de Seneſt. in Catilin.* en 2 P*hilipp. Plutarchus*, in *Bruto*, *Victor.*
  RULLUS. Cicero, *in Rull. Plutarchus*, in *Cicer.* *Dio*, 48 b.
  CASCA, LONGUS. *Plutarchus*, Cicero, *Appianus*, *Dio*, *Suetonius*, enz.
151. SESTien: van welke *Appianus*, 4 B. Civil. *Dio*, 53, enz.
152. SICINIen: van welke *Cicero*, in *Brut.* *Aſconius*, *in Divinat.* enz. wiens voorſaat de dappere *Sicinius Dentatus*. *Gellius*,

2 b.

2 b. 11 h. *Val. Maximus*, 3 b. 26 h. *Solinus*, 6 h.

153. SILien: van welke *Livius*, 4 b. *Paterculus*, 2 b. 116 h. enz.

154. SPURILien: van welke *Livius*, 4 b. *Appianus*, 2 *B. Civil.*

155. STATien: in welke
 MURCUS. *Cicero*, in Epist. ad *Attic.* en *Cass.* ad *Cic.* *Dio*, 47 b. *Appianus*, 3 en 4 B. civil. *Cæsar.* 3 *B. Civil.* *Paterculus*, 2 b. 77 h.

156. STATILien: in welke
 TAURUS. *Paterculus*, 2 b. 127 h. *Appianus*, 5 *B. civil.* *Dio*, 49 b. enz.
 LIBO, SACERDOS; niet bekend.

157. *Sulpicien* (ziet *Suetonius*) in welke
 GALBA. *Cicero*, in *Epist. ad Attic.* *Asconius*, *ad orat. in Tog. Cand.*
 RUFUS. *Cicero*, pro *Muræn.* in Epist. ad *Sulpic.* en 9 *Philipp.* *Nepos*, in *Attic.* behalven *Livius*, enz.
 PLATORINUS: niet bekend.

T.

158. TARQUITIen: van welke *Tacitus*, *Plutarchus* in *Sertor.* *Salustius* in *Fragm.*

158. TERentien: in welke
 LUCANUS. *Plinius*, *Donatus* in *vit. Terentii*, enz.
 VARRO. *Paterculus*, *Suetonius*, in *Jul.* *Plinius*, *Appianus*, *Dio*, enz.

160. THORIen: in welke
 BALBUS. *Cicero*, 2 *de Finib.* en in *Bruto*, enz.

161. TITIen: in welke *Quintus Titius*, niet bekend.

162.

162. TITINien: van welke *Livius*, *Val. Maximus*, *Plutarchus*, *Appianus*, enz.

163. TITURien: in welke

SABINUS. *Cæsar*, 3 *B. Gall.* behalven *Florus*, *Cicero*, enz.

164. TREBANien; nergens bekend.

165. TULLien: in welke *Marcus Tullius*, misschien *Cicero*; als Overheerder van een groot deel van *Cilicien*. *Cicero* self, *Epist.* ad *Attic.* en *Caton.*

V.

166. VALERien: in welke

ACISCULUS; niet bekend.

FLACCUS. *Val. Maximus*, 3 b. 2 h. *Cicero*, *pro Quinct.* 2 *Philipp.* *pro Rabirio*, en *pro Flacco.*

CATULLUS; niet bekend.

MESSALA. *Dio*, enz.

BARBATUS. *Appianus*, 5 *B. Civil.* enz.

167. VARGunteien: van welke *Cicero*, in *Catilin.* *pro Flac.* *pro Sulla*. *Salustius*, in *Catilin.* *Appianus*, enz.

168. VERgilien: van welke *Cicero*, *Hirtius*, enz.

169. VETTIen: in welke

JUDEX. *Cicero*, misschien, in *Catilin.* en *in Vatin.* *Suetonius*, in *Jul.* *Dio*, enz.

170. VETurien: van welke *Livius*, enz.

171. VIBIen: in welke

VARUS; niet bekend.

PANSA. *Cicero*, 14 *Philipp.* en in *Epist.* ad *Brutum*; behalven *Paterculus*, *Tacitus*, *Suetonius*, *Dio*, *Appianus*, enz.

172. VINICien: van welke *Cicero*, in *Epiſt. ad Cæl.* *Suetonius*, in *Auguſt.*

173. *Vipſanien*: in welke
AGRIPPA. *Dio*, *Plinius*, *Nepos*, in *Attic.* *Suetonius*, *Paterculus*, enz.

174. VOCONien: (*Cicero*, in *Epiſt. ad Attic.* en elders) in welke
VITULUS; niet bekend.

175. VOLTEien: of *Vultejen*: van welke *Cicero*, 5 *Verrin.* enz. hoewel *Marcus Voltejus* nergens is bekend.

TWEEDE VERDEELINGE.

Toenaamen van

BEDRYVEN.

IN alle deeſe opgetelde, en beſchrevene *Stamhuyſen* koomen ons, voor eerſt, in onſe bedenkinge de *Toenaamen*. Deeſe verkreegenſe om verſcheidene redenen, en oorſaaken, als van

1. *Bedrijven.*
2. *Aart*, en *Inborſt.*
3. Des *Licchaams deelen*, als des *Hoofds.*
4. Der *Voeten.*
5. *Omſtandigheid* en *Omtrek* des geheelen licchaams.
6. *Ampten*, en *Handwerken.*
7. *Viervoetige dieren.*
8. *Vogelen.*
9. *Viſſchen.*
10. *Aard-vruchten.*
11. *Saaken*, *ſtoffen*, en *werktuygen.*

De Toenaamen, ontfangen om *Staat-* en *Krijgsbedryven*, ſijn deeſe:

Aſia-

Aſiagenes, Verwinnaars der *Aſiaaners*; op der *Cornelien*, *Urſin.* 90 bl. *Sidonius*, *ad Avit.* 7 carm. enz.

Fauſtus, of *Felix*, de Gelukkige en voorſpoedige; op der *Cornelien*, 87 bl. *Plutarchus*, in *Sull.* *Appianus*, *Paterculus*, 2 b. 27 h. *Victor*, enz.

Magnus, de Groot; op der *Pompejen*, 217 bl. *Plutarch.* in *Pompej.* enz.

Maxſumus, de Grootſte; op der *Egnatien*; 103 bl. *Fabien*, 107 bl. *Ovidius*, 2 *Faſt.* *Plutarchus*, in *Pompej.*

Meſſala, Overheerder van *Meſſana*, in *Sicilien*; op der *Valerien*, 284 bl. *Macrobius*, 1 b. 6 h.

Parens Patriæ, Vader des Vaderlands; op der *Julien*, 131 bl. *Cicero*, *Epiſt. ad Caſſ.* en 2 *Philipp.* *Livius*, 116 *Epitom.* *Suetonius*, 76 h. *Dio*, 44 b. enz.

Parthicus, *Parthen*-temmer; op der *Atien*, 49 bl. *Dio*, 48 b. *Appianus*, in *Parthic.* enz.

Pius, de Vroome; op der *Cæcilien*, 50 bl. *Pompejen*, 217 bl.

Torquatus, de Geringkraagde, op der *Manlien*, 165 bl. *Livius*, 7 b. *Florus*, 1 b. 13 h. enz.

Derde Verdeelinge.

Toenaamen van des

AARTS, EN INBORSTS hoedanigheden.

DOch somtyds sprooten sy uit iemands *inborst*, *aart*; *driften* en *genegentheden*; gelyk deese:
Bibulus, de Natgierige; op der *Calpurnien*, 57 bl.
Blandus, de Vriendelijke; op der *Rubellien*, 241 bl.
Brutus, de Onredelyke; op der *Junien*, 139 bl.
Caldus, de Warme; of Haastige en heetgebakerde; op der *Cœlien*, 79 bl.
Cato, de Snedige en Scherpsinnige; op der *Porcien*, 228 bl.
Frugi, de Suynige; op der *Calpurnien*, 56 bl.
Geminus, de Dubbelde, en geveinsde; of liever, de Tweeling; op der *Aburien*, 1 bl.
Lepidus, de Genoeglyke; op der *Æmylien*, 11 bl.
Philippus, liefhebber van Paarden; op der *Marcien*, 166 bl. Siet beneden de derthiende verdeeling.

Vierde Verdeelinge.

Toenaamen van

's LICCHAAMS DEELEN.

OOk seer dikmaals van des *Licchaams* goede of quade gestaltenis. Als

I. Des HOOFDS, en haare deelen, te weeten:

Ahenobarbus, Roôbaard; op der *Domitien*, 99 bl. *Suetonius*, in *Ner.* 1 h.

Balbus, Stamelaar; op der *Acilien*, 3 bl. *Antonien*, 32 bl. *Atien*, 40 bl. *Cornelien*, 92 bl. *Nævien*, 187 bl. *Thorien*, 275 bl.

Barbatus, Baardman; op der *Valerien*, 284 bl.

Brochus, Slagtand; op der *Furien*, 117 bl.

Capito, Groothoofd, of Korselkop; op der *Fontejen*, 114 bl. *Marien*, 171 bl. *Oppien*, 195 bl.

Chilo, Hanglip, of Pondlip; op der *Flaminien*, 111 bl. of *Labeo*, op der *Fabien*, 107 bl.

Cocles, Eenoog; op der *Horatien*, 121 bl.

Cossus, Plooibakkes; op der *Cornelien*, 92 bl.

Crispinus, Krullebol; op der *Quinctien*, 236 bl.

Naso, Neus; op der *Axsien*, 44 bl.

Pætus, Scheelaard, of Lonkert; op der *Ælien*, 6 bl. *Considien*, 80 bl.

Rufus, de Vos; op der *Aurelien*; 43 bl. *Cordien*, 83 bl. *Lucilien*, 159 bl. *Mescinien*, 174 bl. *Minucien*, 179 bl. *Plotien*, 214 bl. *Pompejen*, 222 bl. *Pomponien*, 223 bl. *Sulpicien*, 267 bl.

Silus, Ruyg van winkbrauwen; op der *Sergien*, 256 bl.

Surdinus, de Doove; op der *Nævien*, 186 bl.

II. Der VOETEN.

Agrippa, de Averechtsgeboorene; op der *Lurien*, 161 bl. *Vipsanien*, 298 bl.

Cerco, Staartman; op der *Lutatien*, 161 bl.

Crassipes, Bombeen, of Horrelvoet; op der *Furien*, 117 bl.

Plancus, Platvoet, op der *Munatien*, 181 bl. of *Pansa*, in der *Vibien*, 296 bl.

Scaurus, groot van Enkelen; op der *Æmylien*, 7 bl. *Aurelien*, 43 bl. *Quintilianus*, 1 *Instit.* 7 h.

Varus, Scheefhak; op der *Quintilien*, 237 bl.

III. Der geheele OMSTANDIGHEID en OMTREK van het Licchaam.

Celer, Snel; op der *Cassien*, 71 bl.

Celsus, de Hooge; op der *Papien*, 196 bl.

Crassus, Dikſak; op der *Livinien*, 149 bl.

Cordus, Spaageboorne; op der *Mucien*, 181 bl. *Quintilianus*, 1 *Instit.* 7 h.

Longinus, of *Longus*, de Lange; op der *Cassien*, 67 en 69 bl. *Mussidien*, 182 bl.

Macer, Magerman; op der *Æmylien*, 11 bl.

Niger, Swart; op der *Cæcilien*, 52 bl.

Pulger, Schoone; op der *Claudien*, 75 bl.

Ralla, Dungekleede; op der *Marcien*, 167 bl.

VYFDE VERDEELINGE.

Toenaamen van

AMPTEN, EN HAND-WERKEN.

DAarenboven ook van *Ampten*, *Handwerken*, en *Besigheden*; te weeten.

An-

Augurinus, Wicchelaar; op der *Minucien*, 179 bl. wegens een Wicchelaar, die in dat *Stamhuys*, ſijn ampt, met grooten lof heeft waargenoomen: of wegens *Marcus Minuc. Feſtus*, die allereerſt uit dat onadelijk geſlacht is Wicchelaar geworden. *Livius*, 2 b.

Menſor, Afmeeter, Quartiermeeſter, of Fourier; op der *Farſulejen*, 111 bl.

Pictor, de Schilder; op der *Fabien*, 107 bl.

Reſtio, Lyndrajer; op der *Antien*, 18 bl.

Salinator, de Souter; op der *Livien*, 155 bl. wegens de uitgevondene Soutpacht. *Livius*, 39 b.

Saranus, of *Seranus*, de Saajer; in de *Atilien*, 42 bl. *Quintilianus*, 1 *Inſtit.* 7 h.

Sesde Verdeelinge.

Toenaamen van

DIEREN.

Self ook van allerhande ſoort van wilde en tamme dieren; en die

I. VIERVOETIGE, als:

Ovella, Schaap, of Geiteken; op der *Nævien*, 186 bl. Siet van de *Ovilii* en *Caprilii*, *Porcii* (Verkens) *Æquitii* (Paarden) enz. *Varro*, de *Re Ruſtic.* 2 b. 1 h.

Rinus, Woudbok; op der *Rhenien*, 239 bl.

Turus, van Os, of de Stier; op der *Statilien*, 266 bl.

Vitulus, Kalf, op der *Voconien*, 299 bl. Even ſo

vindmen ook *Asina*, Esel, op der *Cornelien*; en *Scropha*, Verken, op der *Tremellien*, by *Macrobius*, 1 b. 6 h.

II. VLIEGENDE.

Buteo, Havick; op der *Fabien*, 107 bl. *Plinius*, 10 b. 8 h.

Gallus, de Haan; op der *Asinien*, 39 bl. *Caninien*, 60 bl. *Memmien*, 172 bl.

Merula, Meerel; op der *Cornelien*, 92 bl.

Turdus, de Lyster; op der *Papirien*, 199 bl.

III. VISSCHEN.

Labeo, of mugil, de Herder; op der *Fabii*, 107 bl.

Lamia, Kappert, of Potvis; op der *Ælien*, 6 bl.

Muræna, Mureene; op der *Licinien*, 149 bl. *Varo*, 3 *de Re Rust.* 3 h. soo ook *Orata*, Zeebraassen; in de *Sergien*, euz.

SEVENDE VERDEELINGE,

Toenaamen van

AARD-VRUCHTEN.

Noch van *Vruchten*, en allerhande *Aardgrassen*, als

Fabatus, Boontje; op der *Roscien*, 240 bl.

Lentulus, de Linsse; op der *Cornelien*, 85 bl

Piso, Erwte; op der *Calpurnien*, 19 bl. Eva als *Cicero*, enz.

Achtste Verdeelinge.

Toenaamen van

Allerhande Saaken, Stoffen, en Werktuigen.

EN eindelyk vloeiden ook de Toenaamen uit allerhande *Saaken*, en *Stoffen*, groote en kleene *Werktuygen*, als

Aciſculus, Houweel; op der *Valerien*, 281 bl. volgens *Spanheim*.

Carbo, Kools; op der *Papirien*, 199 bl.

Scipio, Krukjen (dewijl een uit dit geſlacht ſijn blinde vader een leunſtok verſtrekte. *Macrob. Saturnal.* 1 b. 6 h.) op der *Cornelien*, 70 bl.

Spinther, Buſs, of Schoudergeſp; op der *Cornelien*, 92 bl.

Stolo, Waterloot; op der *Licinien*, 151 bl. om dat jemand uit deeſe (een naeukeurig hovenier ſijnde) alle waterſcheuten, of wortelتelgen, van ſijn boomen gewoon was af te ſteeken. *Varro*, 1 *de Re Ruſtic.* 2 h.

Negende Verdeelinge.

Toenaamen door

Beelden uitgedrukt.

DE beginſelen, en *oorſprongen* der Benaamingen vindmen ſomwylen *afgebeeld*. Te weeten

'T ſevenvoudig geſternte, *Triones*, of de Wagen;

op der *Lucretien*, 160 bl. wegens *Trio.* Merk hier aan dat de boeren, by de *Romeinen*, dit geſternte (by andere *Urſa*, de Baar geheeten) hebben genoemd *Plauſtrum*, of de Wagen: quanſuis getrokken van oſſen; die ſy de naam van *Triones*, of *Teriones* (*à terendo terram, h. e. arando*, van het aardrijk om te ploegen) hebben verleend. *Varro*, *6 de ling. Latin.*

De een of de ander van de negen *Muſen*, of Sanggodinnen; op der *Pomponien*, 227 bl. wegens *Muſa.*

De drie Suſteren van *Phaëthon*, in *Larices*, hars- of denneboomen (ſiet *Ovidius.* 2 b. der Herſchepp.) aan de *Poo*, verkeerd; op der *Accolejen*, 2 bl. wegens *Lariſcolus.*

Twee Soldaaten, achter een *vallum*, of borſtweer, ſtrijdende; op der *Numonien*, 193 bl. wegens *Vaala*: welke, licht ergens de veſtinge van een begraven leger verdedigd hebbende, in ſijn Stamhuys die Toenaam heeft nagelaaten.

Een *Rijder*; op der *Marcien*, 167 bl. wegens *Philippus*, in het *Griekſch* geſegt liefhebber van paarden.

Een *carpus*, of vlakke Hand, op der *Pinarien*, 207 bl. wegens *Scarpus.*

Een *Voet*; op der *Furien*, 117 bl. wegens *Craſſipes*, of *Oedipus*, in het *Griekſch.*

Een *Torques*, Halsband, of Ringkraagje; op der *Manlien*, 165 bl. *Junien*, 139 bl. wegens *Torquatus*, en de aangenoomene *Silanus*. *Plutarchus*, in *Mar.* *Livius*, 8 b. *Cicero*, 3 *Offic.* 1 en 2 *Finib.* 4 *Tuſculan.* behalven *Florus*, enz.

Taurus, of *Torus*, een Stier; op der *Thorien*, 275 bl. wegens *Lucius Thorius Balbus.*

Een

Een *Kalfjen*; op der *Voconien*, 300 bl. wegens *Vitulus*.

Een *Bloem*; op der *Aquilien*, 37 bl. wegens *Florus*.

Een *Hamerken*, op den gekamden helm van *Roma*; op der *Poblicien*, 216 bl. wegens *Malleolus*; in wiens Stamhuys misschien allereerst seker slag van hamers is uitgevonden.

Een Steenhakkers *hamer*, op der *Valerien*, 281 bl. wegens *Acisculus*.

Tiende Verdeelinge.

Der Geslachten (UITLANDSCHE) herkomst vertoond.

VAn de verscheidenheid der *Toenaamen* tot de *Geslachten* self overtredende, merken wy vorder aan

Ten eersten, met wat sorg, en neerstigheid sy (of uit vermaarde *Steden*, en *Volkeren*, of uit *Goden*, en *Vorsten* afkomstig) met geestige *Sinnebeelden* haar oorsprong op de penningen hebben vertoond, en aangeweesen.

Want, aangaande *Steden*, en *Volkeren*, siet men

De *Penates*, Huysgoden; of de *Sortes*, Lotten, van der *Volscen Antium*; op der *Antien*, 18 bl. Cicero, 2 *Nat. Deor.* behalven *Dionysius*, *Macrobius*, enz.

De Knods van den *Gaditaanschen Hercules* (*Mela* 3 b. 16 h. *Strabo*, 3 b.) op der *Cornelien*, 92 bl. onder welke de *Gaditaansche Lucius Cornel. Balbus*. *Strabo*, in gemelde b. *Cicero*, *pro Balb.*

Juno Sispita; en het bysonder *Voorteeken*, in den op-

opbouw van *Lavinium*, aan *Æneas* vertoon Te weeten, een *Wolf*, die, in seker wouc met aangebrachte spaanderen, brand verwek te, en aanqueekte; welke ook van een *Arend* met het bewegen sijner wieken wierd aange wakkerd: terwyl een Vos, met sijn natge maakte staart, deselfde poogde te verdooven op den *Papien*, van *Lanivium*, en *Lavinium* geboortig, 197 bl. *Dionysius*, 1 b.

Juno Sispita, deselve *Lanuvische* Godheid; met een geitevacht op het hoofd, schild, en speer in haar handen, en gehoornde schoenen aan haar voeten; op der *Lanuvische Mettien*, 176 bl. *Cornuficien*, 93 bl. *Papien*, 197 bl. *Procilien*, 234 bl. en de *Roscien*, 240 bl. *Thorien*, 275 bl. Cicero, pro *Muræn.* en 1 de *Legib. Silius*, B. P.

De *Lanuvische* slang; op der *Mettien*, 176 bl. *Papien*, 196 bl. *Roscien*, 240 bl. alle *Lanuvyners*. *Propertius*, 4 b. 8 klaagd.

De bovengenoemde *Larices*, aan de Po wassende; op der *Padaansche Accolejen*, 2 bl.

De *Hercules* van *Rome*, en de *Penates* van *Lavinium*; op der gemelde *Antien*, 18 bl. Hoewel *Begerus* is van meeninge, dat hier alleen *Romes* oudheden worden aangeweesen: alſo *Hercules*, na het ombrengen van *Geryon*, in *Italien* wederkeerende, *Cacus* heeft gedood, en (een altaar oprechtende) aan *Jupiter* een stier geofferd. *Livius*, 1 b. enz.

Juno Virgo, maagd, of de *Sabynsche* godinne *Feronia*; op der *Sabynsche Petronien*, 205 bl. *Dionysius*, 3 b. *Strabo*, 5 b.

Venus Cloacina, weleer in een *cloaca*, of vuyle watergeut, gevonden, en van de *Sabynsche* Koning, *Titus Tatius*, ter plaats alwaar nader-

derhand de *Comitia*, Landsvergaderplaatſen, ſijn opgerecht, plechtelyk geheiligd; op der *Sabynſche Muſſidien*, 182 bl. *Plinius*, 15 b. 29 h. *Plutarchus* in *Rom. Plautus*, in *Curc. Varro*, 4 *de ling. Lat. Ovidius*, in *Faſt.* enz.

en naakte *Mars*, dragende een zegeteeken, en, naar de wijſe der *Sabynen* (van de *Pelasgen* herkomſtig) met een gewapend rechterbeen; op der *Sabynſche Valerien*, 284 bl. *Dionyſius*, enz.

Der Sabynen Koning *Titus Tatius*; op der *Sabynſche Vettien*, 288 bl.

De *Sabynſche* Maagderoof: of gemelde Koning, *Titus Tatius*; op der *Sabynſche Titurien*, 278 b. *Livius*, 1 bl. *Florus*, 1 b. 1 h. behalven *Varro*, enz.

Tarpeja, onder toegeworpen ſchilden verſtikt; op der genoemde *Petronien*, 202 bl. en *Titurien*, 278 bl. *Livius*, 1 b. *Florus*, 1 b. 1 h. *Val. Maximus*, 9 b. 6 h. *Silius*, 13 b. *Punic.* behalven *Dionyſius*, *Feſtus*, enz.

De *Sabynſche* toenaam, *Nero*; op der *Sabynſche Claudien*, 72 bl.

De *Tiburtijnſche Hercules*; op der *Tiburtynſche Coponien*, 81 bl. *Strabo*, 5 b. *Suetonius*, in *Aug.* 72 h. en *in Calig.* 8 h. *Martialis*, 1 b. 13 *Epigr. Juvenal.* 14 *ſat.* 90 verſ. enz.

Ceres en *Libera*, *Proſerpina* anders geſegt, *Hercules*, en *Pallas*, haar dochter; geëerd binnen *Vibo* (een *Siciliaanſche* ſtad in *Magna Græcia*, het uitterſte deel van *Italien*, eertyds *Hipponium*, en naderhand *Valentia* genaamd. *Strabo*, 6 b.) op der *Vibien*, uit die ſtad herkomſtig. 291 bl.

TIEN-

Tiende Verdeelinge.

Der Geslachten eerste
STAMHEER
afgebeeld.

MAar, aangaande Goden en Vorsten;

Venus, of de Vaderdragende *Æneas*, of de byeenkomst van *Venus*, en *Anchises*; op der *Julien*, 125 bl. *Vibien*, 291 bl. van *Æneas* en *Julus* (of *Ascanius*) voortgekoomen. *Plutarchus*, in *Jul.* *Ovidius*, 15 b. der Herschepp. *Virgilius*, 1 *Æneid.* *Appianus*, 1 B. Civil. alwaarom ook *Cæsar* met het beeld van *Venus* sijn brieven plag te versegelen, *Dio*, 43 b.

Hercules, of sijn sinnebeelden; op der *Livinejen*, 157 bl. die van hem haar Geslachtreeks af tellen. Daarom ook op der *Antonien*, 20 bl. *Plutarchus*, in *Anton.*

De God *Terminus*; op der *Calpurnien*, 57 bl. afkomstig van *Numa*; die deesen een kerkjen, binnen *Romen* heeft gesticht. *Dionys. Halycarnassæus*, 2 b. *Festus*, en *Plutarchus*, in *Problem.*

De wederkeerende *Ulysses*, (*Homerus*, 17 *Ulyss.*) van sijn hoogbejaarden hond herkend; op der *Mamilien*, 163 bl. sijnde uit *Ulysses*; sekerlyk van *Tusculum*, door de soon van *Ulysses* gesticht. *Livius*, 1 b.

Quirinus, of *Romulus*, eerste Koning van *Rome*; op der *Memmien*, 172 bl. om deselfde reden.

Numa, tweede Koning van *Rome*; op der *Calpurnien*, 59 bl. *Plutarchus*, in *Num.*

Tullus Hostilius, derde Koning van *Rome*; op der *Hostilien*, 123 bl.

An-

ncus Martius, vierde Koning van *Rome*, somtyds ook nevens Koning *Numa*; op der *Marcien*, 166 bl. *Suetonius*, in *Cæs.* 6 h. *Ovidius*, 6 *Fast.* enz.

ELFDE VERDEELINGE.

Der Stamhuysen EERAMPTEN, aangetekend, en afgebeeld.

TEn tweeden hoe sy haar bekleedde (so geestelijke als wereldlyke) *Eerampten*, en *Waardigheden* door voegelijke sinnebeelden hebben vertoond.

Te weeten, raakende de GODSDIENST, door

Lituus, of kromme Wicchelstaf; op der *Æmylien*, 11 bl. *Antonien*, 20, 24 en 27 bl. *Cæcilien*, 50 bl. *Cornelien*, 85 en 87 bl. *Cornuficien*, 93 bl. *Julien*, 130 bl. *Pompejen*, 219 bl. *Statilien*, 266 bl. het ampt van *Augur*, Wicchelaar. *Livius*, *Plutarchus*, *Dionysius*, enz. in *Romul.*

Lectus, of tafelbed, tusschen twee wapentronken; op der *Cœlien*, 8 bl. dat van *Septemvir Epulonum*, Sevenman der Smulpaapen. *Cicero*, *de Aruspic. Respons.* en 3 *de Orator.* *Livius*, 33 b.

Sibylla; of ook Apolloos drievoet; op der *Manlien*, 165 bl. *Voltejen*, 301 bl. *Quindecemvir*, of Vyfthienman, om tot der Sibyllen boeken te gaan. *Dionysius*, 4 b. uit *Varro*; behalven *Cicero*, *Valer. Maximus*, *Suetonius*, in *Cæs.* *Lactantius*, enz.

Twee mannekens; de een *Togatus*, of getabberde, met een schild; of *Apex*, hairtop; of *Mars*;

op

op der *Cornelien*, 86 bl. *Poſthumien*, 232 bl. *Valerien*, 284 bl. *Flamen Martialis*, Prieſter van *Mars*. *Varro*, *Cicero*, *Macrobius*, enz.

Rome, ſittende, met een Hairtop op haar hand; op der *Fabien*, 108 bl. *Flamen Quirinalis*, Prieſter van de vergode Romulus. *Varro*, *Livius*, *Feſtus*, enz.

Velum, Hoofdſluyer, Hairtop; of Offerkruik; op der *Æmylien*, 11 en 27 bl. *Antiſtien*, 19 bl. *Antonien*, 20 bl. *Cæcilien*, 50 bl. *Cornelien*, 85 bl. *Julien*, 127 bl. *Pompejen*, 219 bl. *Statilien*, 266 bl. *Pontifex*, Hoogeprieſter. *Dionyſius*, 2 b. behalven *Varro*, *Cicero*, *Suetonius*, enz.

Raakende den STAAT, door

Curulis Sella (Stoel van Staat) op der *Cornelien*, 87 en 88 bl. *Pompejen*, 222 bl. *Conſul*, Burgemeeſter. *Cicero*, 3 *de Legib.* behalven *Varro*, enz.

Apolloos *Drievoet*, *Lier*, *Lauwer*, enz. op der *Junien*, 144 bl. *Proconſul*, Onderburgemeeſter. *Livius*, 8 en 26 b. behalven *Cicero*, *Gellius*, enz.

Bovengenoemde *Stoel*; op der *Livinejen*, 156 bl. *Prætor*, Schout, of Baljuw. *Cicero*, 3 *de Legib.* *Livius*, 6 b. behalven *Varro*, *Feſtus*, enz.

Gemelde *Stoel*, enz. op der *Licinien*, 152 bl. *Porcien*, 130 bl. *Proprætor*, Onderſchout, in de *Provincien*, of overheerde geweſten. *Cicero*, in *Brut.* *Dio*, 53 enz.

Gemelde *Stoel*, *Weegſchaal*; enz. op der *Cariſien*, 63 bl. *Licinien*, 154 bl. *Legatus Proprætore*, Onderſtelde van den Onderſchout, by

ge-

by gelegenheid van haar afweeſen. *Cicero*, 3 *de Legib.* behalven *Varro*, enz.

Bacchus, *Tijger*, *wijnrankſtaf*, enz. op der *Sulpicien*, 267 bl. *Valerien*, 284 bl. *Vibien*, 291 bl. of *Beeſten* ter jagt geſchikt: op der *Plancien*, 212 bl. *Domitien*, 100 bl. *Livineien*, 156 bl. *Ædilis Curulis*, Spelbeſorger, *Cicero*, 3 *de Legib.* *Livius*, 6 en 7 b.

Ceres, Koorenair, Koorenmaat, enz. op der *Calpurnien*, 59 bl. *Domitien*, 100 bl. *Fannien*, 109 bl. *Furien*, 117 bl. *Julien*, 124 bl. *Lollien*, 159 bl. *Plætorien*, 209 bl. *Servilien*, 260 bl. *Valerien*, 284 bl. *Ædilis plebis*, *Cerealis*, Broodkeurmeeſter, van *Cæſar* ingeſteld. *Suetonius*, *in Jul.* 41 h. *Dio*, 43 b. *Cicero*, 3 *de Legib.* en 3 *Verrin.*

Bovengenoemde *Stoel*, op der *Livinejen*, 156 bl. *Munatien*, 181 bl. *Præfectus Urbis*, Steêvoogd, van *Auguſtus*, op het aanraaden van *Mecænas*, ingeſteld. *Suetonius*, in *Aug.* 37 h. *Dio*, 52 b. *Tacitus*, 6 en 7 enz. jaarb.

Een *Rijder*, nevens ſijn paard ſtaande; op der *Licinien*, 149 bl. *Cenſor*, Tuchtmeeſter: volgens *Spanhemius*, 550 bl. *Plutarchus*, in *Pomp.* *Ovidius*, 2 *Triſt.* *Cicero*, 6 *Philipp.* *Livius*, 9 b. *Suetonius*, in *Aug.* 16 en 38 h. en in *Calig.* 16 h. *Val. Maximus*, 2 b. 1 h. en 4 b. 1 h. *Plinius*, 15 b. 4 h. enz.

Moneta, of de Muntgodin; op der *Plætorien*, 211 bl. *Quæſtor*, Rentmeeſter of Ontfanger. *Plutarchus*, in *Poplic.* *Dionyſius*, 8 b. *Livius*, 7 b. behalven *Tacitus*, enz.

Jupiter Terminalis, de Merkſteen; op der *Terentien*, 273 bl. *Proquæſtor*, Onderontfanger, in de overheerde landen. *Cicero*, in *Verrin.* behalven *Livius*, *Hirtius*, *Suetonius*, enz.

De godinne *Salus*, geſondheid: of de Slangeſtaf van *Æſculapius*; op der *Acilien*, 3 bl. (haar Naam van ἀκεῖσθαι, *ſano*, ik geneeſe, dus van de *Geneeskunde* bekomende) *Triumvir Valetudinarius*, Drieman, om de regerende ſiektens gade te ſlaan. Siet *Onuphrius*, 2 b. *Commentar. Reip. Rom.*

Een *Sphynx*, *Smids*gereedſchap; enz. op der *Cariſien*, 61 bl. *Livinejen*, 157 bl. *Valerien*, 284 bl. *Vergilien*, 287 bl. *Triumvir Monetalis*, Drieman, de munt beſorgende. *Cicero*, in *Epiſt.* ad *Trebat.* *Dio*, 54 b. *Pomponius*, *de Origin. Juris*, enz.

Drie *Hoofden*, ploegende *Oſſen*, enz. op der *Marien*, 171 bl. *Protriumvir*, Onderdrieman, te weeten, over de munt: of, gelyk *Patinus* oordeeld, Onderdrieman, in de Volkplantingen.

Twee *Rechterhanden*, de Vrede, met een Slangeſtaf; op der *Æmylien*, 13 bl. *Flaminien*, 111 bl. en *Julien*, 133 bl. *Quatuorvir Monetalis*, Vierman, de Munt gade ſlaande; van *Cæſar* ingeſteld. *Dio*, 54 b.

Wereld, *Scheepsroer*, *Kroon*, *Scepter*, enz. op der *Cornelien*, 85 bl. *Curator denariorum flandorum*, Beſorger over het gieten der thienelingen. *Cicero*, 3 *de Legib.* *Aſconius*, in 3 *Verrin.*

Bellerophon, *Pegaſus*, enz. op der *Æbutien*, 5 bl. *Cæcilien*, 52 bl. *Julien*, 133 bl. *Duumviri coloniis deducendis*, Tweemannen, om de Volkplantingen uit te voeren. *Cicero*, 2 *Philipp.* behalven *Plutarchus*, *Varro*, *Dionyſius*, *Appianus*, enz.

Raakende den OORLOG, door

Wapentronk, enz. op der *Antonien*, 27 bl. *Junien*, 142 bl. *Imperator*, Opperveldheer. *Appianus*, 2 B. *Civil. Cicero*, in *Epist. ad Caton.* in *Pison. Varro, de Re Rust. Dio*, 60 b. *Tacitus*, 1 jaarb. 9 h. 3 jaarb. 7 h. en 13 jaarb. 41 h. enz.

Oorlogschip, Scheepsbek, enz. op der *Pompejen*, 218 b. *Julien*, 138 bl. *Imperator*, Ammiraal ter Zee.

Neptunus, *Scylla*, Oorlogsschip, enz. op der *Pompejen*, 217, en 219 bl. *Antonien*, 32 bl. *Præfectus classis, & oræ maritimæ*, Opsiender van de Zeemagt, en Zeehavens. *Polybius*, 1 b. behalven *Cæsar*, *Livius*, *Plutarchus*, *Appianus*, *Dio*, *Paterculus*, enz.

Vechtende *Ridder*; op der *Fontejen*, 115 bl. of bewaarde *Burger*; op der *Minucien*, 179 bl. afweerende *Soldaaten*, op een wal; op der *Numonien*, 192 bl. *Tribunus militum*, Hoofdman over een bende krijgsknechten. *Polybius*, 6 b. *Asconius*, enz.

Soldaat, door sijn bevelhebber geslagen met een *wijnstok*, volgens *Spanhemius*; op der *Didien*, 98 bl. *Centurio*, Hoofdman over honderd. *Polybius*, 6 b. *Livius*, 57 *Epitom. Tacit.* 1 jaarb. 23 h. *Plutarchus*, in *Galb. Lucanus*, 6 *Phars.* 146 vers. *Silius*, 12 *B. Punic. Juvenal.* 8 *sat.* 247 vers. *Plinius*, 14 b. 1 h. *Martialis*, 10 b. 26 *Epigr.* enz.

Hoewel men (aangesien de misdader quansuis met schild en degen gewapend is) eer sou geloven dat hier een roemwaardig bedrijf van iemand uit der *Didien* word vertoond. Siet de veldslag der *Scythen*, hunne muiteneeren-

de slaven, met koorden en geesselsweepen, te keer gaande, by *Justinus*, 2 b. 5 h.

DERTHIENDE VERDEELINGE.

Der Stamhuysen

KRYGSBEDRYVEN

vertoond en aangetekend.

TEn derden, met wat kunst sy doorgaans op deselve vertoonen haar *Krijgsbedrijven*: het sy dan het verwinnen van magtige, en doorluchtige *Vorsten*; als het overheeren van groote en dappere *Volkeren*. Verbeeldende

Castor en *Pollux*, te paard; (behalven op ontelbaare andere) op der *Posthumien*, 231 bl. de *Latijnen*, door *Posthumius*, met hulp van de broederen, *Castor* en *Pollux*, in het jaar 257, geheelyk geslagen. *Livius*, 2 b. *Dionysius*, *Plutarchus*, *Val. Maximus*, *Florus*, 2 b. 2 h. *Paterculus*, *Victor*, *Orosius*.

Leeuwenhuyd, leggende op de knods van *Hercules*, nevens pyl en boog; op der *Sicinien*, 263 bl. de kloekmoedige krygsbedryven, en dappere feiten van *Lucius Sicin. Dentatus*, gesegt de *Roomsche Achilles*. *Gellius*, 2 b. 11 h. *Val. Maximus*, 3 b. 2 h. *Plinius*, 7 b. 27 h. *Solinus*, 6 h.

De *Latijnsche* stad *Tusculum*, op der *Sulpicien*, 267 bl. het ontset van genoemde stad, van de *Veliterners* belegerd, door *Servius Sulpicius*. *Livius*, 6 b.

Raaf (en geen *Siren*, noch *Stymphalische* vogel, so de Hr. *Cuiper* steld) met helm, schild, en speer gewapend; op der *Valerien*, 281 bl. de *Frans-*

Fransman, in 't jaar 407, door *Corvinus*, in een tweeſtrijd, overheerd. *Livius*, 7 b. *Florus*, 1 b. 13 h.

Zegewagen; op der *Plautien*, 212 bl. het inneemen van *Privernum*, door *Cajus Plaut. Hypſæus*; in het jaar 424. *Faſti Capitolin. Val. Maximus*, 6 b. 2 h. *Livius*, 8 b. enz.

Rijder; op der *Marcien*, 166 bl. het oprechten eenes eerebeelds van *Marcius Tremulus*; wegens het overheeren der *Samniten* en *Hernicen*; nevens het inneemen van *Anagnia*. *Livius*, 9 b.

Prætoria navis, Ammiraalsſchip; op der *Lutatien*, 161 bl. het verwinnen der *Carthaginenſeren* ter zee; door *Cajus Lutat. Catulus*, in het jaar 511. *Livius*, 9 b. *Victor*, *Silius*, enz. Deeſe vertoond ſich ook, by *Hub. Goltzius*, op *Gurges*, 488. *Paullus*, 499. Cerco, 512. *Brutus*, 575. *Metell. Macedonicus*, 607. enz.

Wapentronk, in een tempel, *gedragen*; op der *Claudien*, 73 bl. de *Opima ſpolia*, of ſelf veroverde buit, aan *Jupiter*, door *Marcus Marcellus*, opgedragen, in het jaar 531. *Livius*, 7 b. *Propertius*, 4 b.

Blixem (van oorlog) en *Hoorn* (van overvloed en vrede) op der *Fabien*, 107 bl. het gelukkig *verduiren* des oorlogs, tegens *Hannibal*, en die van *Carthago*, door *Q. Fabius Maximus*, ontrent het jaar, 535. *Livius*, 22 b. *Florus*, 2 b. 6 h.

Drie ſaamengevoegde *crura*, of ſchenkelen ('t gewoone ſinnebeeld van het driepuntig *Sicilien*: ſiet de vergaderinge van haar penningen by *Goltzius*) op der *Claudien*, 72 bl. *Cornelien*, 88 bl. de *Siciliaanſche* verwinninge van *Marcus Marcellus*, in het jaar 540. *Plutarchus*,

in *Marcell.* *Livius*, 26 b. *Paterculus*, 2 b. 38 h. behalven *Cicero*, in *Verrin.* *Victor*, *Silius*, enz.

Wapentronk, tusschen twee gevangene; op der *Sulpicien*, 270 bl. *Philippus*, Koning van *Macedonien*, verwonnen door *Publius Sulpicius*, in het jaar 553. *Livius*, 3 b. *Florus*, enz.

Zegewagen; op der *Cornelien*, 90 bl. *Antiochus*, in het jaar 564, door *Lucius Cornel. Scipio*, broeder van *Africanus*; *Asiagenes* derhalven genoemd. *Cicero pro Rabir.* *Livius*, 37 b. *Paterculus*, 2 b. 38 h. *Florus*, 2 b. 8 h.

Spanjen; op der *Posthumien*, 232 bl. de verwonnene *Vacceën*, en *Lusitaaners*, in *Spanje*, door *Lucius Posth. Albinus*, in het jaar 575, *Livius*, 41 b. enz.

Wapentronk, nevens gevangene; op der *Æmilien*, 9 bl. *Perseus*, laatste Koning van *Macedonien*, en sijn kinderen, door *Paullus*, in het jaar 586. *Plutarchus*, in *Paull.* *Paterculus*, 2 b. 9 h. *Cicero*, *pro Muræn.* enz.

Zegewagen, van *Paarden* voortgetrokken; op der *Cæcilien*, 49 bl. de *Baleares*, door *Quintus Metellus*, in het jaar 632. *Florus*, 3 b. 8 h. En dus ontmoeten ons hier ontelbaare Zegewagens, wegens verwinningen, over de *Sarsinaaten*, *Pisenters*, *Salentinen*, *Vulsiniensers*, *Africaanen*, *Gallen*, *Arverners*, *Germaanen*, *Pannoniers*, *Dalmaters*, enz. Siet het *Roomsche* jaarregister van *Hub. Goltzius*, vergeleeken met de schrijvers, *Livius*, *Plutarchus*, *Florus*, enz.

Zegewagen, van *Olifanten* getrokken; op der *Cæcilien*, 49 bl. de *Carthaginensers*, in *Sicilien*, verwonnen, door *Lucius Metellus*, in het jaar 646. Deese heeft in sijn Zegepraal,

als

allereerſt olifanten voor den wagen vertoond. *Plinius*, 8 b. 43 h. Dus ſietmen ook olifanten, by *Goltzius*, op *Calatinus*, 496. *Marcellus*, 602. *Cæſar*, 707, enz.

Gevangene, voor ſijn *Verwinnaar*; op der *Cornelien*, 87 bl. *Jugurtha*, Koning van *Numidien*, door *Sulla*, in het jaar 647. *Plutarchus*, in *Sull.* en *Marc. Plinius*, 37 b. 1 h. *Val. Maximus*, 8 b. 14 h.

Zegewagen; op der *Cornelien*, 87 bl. *Mithridates*, Koning van *Pontus*, door *Sulla*, in het jaar 672. *Cicero*, *pro* Leg. *Manil.* behalven *Plutarchus*, enz.

Twee, ja *Drie Wapentronken*; op der *Cornelien*, 87 bl. *Sullaas* gelukkige verwinningen, en zegepraalen, ontrent het jaar 647, enz. *Plutarchus*, in *Sull.* en *lib. de* Fortun. *Romanor*. *Dio*, 42 b.

Vier lauwerkranſſen; op der *Cornelien*, 90 bl. de vier verwinningen van *Sulla*; wegens *Griekenland*, *Aſien*, *Pontus*, en Koning *Mithridates*. *Plutarchus*, in *Sulla*, enz.

Sicilien, in de gedaante van een *knielend Vrouwtjen*, opgeheven van een krijgsman; op der *Aquillien*, 36 bl. de verwinninge van *Marcus Aquillius*, vermeeſterende de vluchtelingen, in *Sicilien*, in het jaar 653. *Cicero*, pro *Flacc.* 2 *Verrin*, en 2 *de* Orator. *Livius*, 69 *Epitom.* *Florus*, 3 b. 19 h.

Rijder; op der *Æmilien*, 8 bl. het eerebeeld van *Lepidus*; welke, pas vyftien jaaren oud ſijnde, in den ſtrijd ſijn vyand had omgebrocht, ontrent het jaar, 674. *Val. Maximus*, 3 b. 1 h.

Roſtrum, Scheepsbek; op der *Marcien*, 166 bl. het ammiraalſchap van *Lucius Cenſorinus*, tegens de *Carthaginenſers*. *Appianus*, in *Lybic.*

Deſe worden mede geſien, by genoemde *Goltzius* op *Libo*, in het jaar 486. *Calatinus*,

tinus, 495. *Metellus*, 504. *Duilius*, 522. *Regulus*, 528. *Scipio*, 535. en ſo voorts.

Kemel, met een *kroon* op de rug; op der *Æmilien*, 8 bl. *Aretas*, der *Arabieren* Koning, door *Scaurus*. *Joſephus*, 14 b. J. Oudh. 4 h. *Appianus*.

Kemel, ſonder *kroon*; op der *Plantien*, 212 bl. de *Jood Bacchius*. *Joſephus*, gemelde b: en h.

Roſtrum, of Scheepsbek; op der *Pompejen*, 217 bl. de Zee-roverkrijg, door *Pompejus* de Groote, loffelyk ten einde gebracht, in het jaar 685. *Cicero pro leg. Manil.* *Dio*, 36 b. *Paterculus*, 2 b. *Plutarchus*, in *Pomp.* *Florus*, behalven *Appianus*, enz.

Ammiraalſchip; op der *Calpurnien*, 59 bl. het onderammiraalſchap van *Cnæus Piſo*, in de Zee-roverkrijg, door *Pompejus* ten einde gebracht. *Appianus* in *Mithridat.*

Rijksſtaf, tuſſchen een *Dolfijn*, en een *Adelaar*; op der *Terentien*, 274 bl. de vermeeſterde zee, door *Pompejus*, en ſijn ſtedehouder, *Terentius Varro*. *Florus*, 3 b. 6 h. *Plinius*, 3 b. 11 h. en 7 b. 30 h. *Dio*, 41 b. *Appianus*, in *Mithrid.*

Spanje, met beukelaar, en twee werpſchichten, naar gewoonte, gewapend, ontfangt de zegepraalende *Pompejus*, uit ſijn oorlogsſchip tredende; op der *Pompejen*, 217 bl. *Plutarchus*, in *Pomp.* *Dio*, 40 b. *Paterculus*, 2 b. 30 h.

Zegewagen, van lauwerdragende *Centauren* getrokken; op der *Aurelien*, 43 bl. *Pompejus* (ſo de Heer *Cuiper* oordeeld) in de velden van *Theſſalien* (der *Centauren* woonplaats) van *Julius Cæſar* verſlagen, in het jaar 704. *Lucanus*, in *Pharſal.* *Florus*, 4 b. 2 h. *Dio*, 19 b.

Olifant; op der *Julien*, 129 bl. *Africa*, door *Cæſar*, in het jaar 706. *Plutarchus*, en *Sue-*

tonius, in *Cæſ.* enz. ten minſten word, door deeſe, in het *Puniſch*, ſijn naam te kennen gegeven. *Servius*, enz.

Vrouwenhoofd, gedekt met een *Olifants-ſnavel*; op der *Ceſtien*, 71 bl. en *Norbaanen*, 190 bl. *Africa*, door geſeide *Cæſar*. *Cæſar*, Burg Oorl. 3 b. *Hirtius*, *Alexandr.* Oorl. 5 b.

De gehoornde *Jupiter Ammon*; (*Lucanus*, 9 *Pharſ.* behalven *Curtius*, *Macrobius*, enz.) op der *Cornuficien*, 93 bl. het Veldheerſchap van *Quintus Cornuficius*, in *Africa*. *Livius*, 123 *Epitom*. *Dio*, 48 b. *Appianus*, 3 en 4 B. *Civ.*

Gemelde *Jupiter Ammon*, op der *Pinarien*, 207 bl. de landvoogdye van *Pinarius Scarpus*, in *Africa*. *Dio*, 51 b.

Vrouwenhoofd, gedekt met een *Olifantsſnavel*; op der *Eppien*, 106 bl. het Onderveldheerſchap van *Marcus Eppius*, in *Africa*. *Hirtius*, in B. *African.*

Hercules; (geëerd in *Africa*. *Herodotus*, 2 b.) op der *Cæcilien*, 50 bl. het Veldheerſchap van *Quintus Cæcilius Metellus Pius Scipio*, in *Africa*. *Cæſar*, 3 B. Civil. Of op der *Eppien*, 106 bl. het onderveldheerſchap van *Marcus Eppius*, in het ſelve *Afrika*. *Hirtius*, in B. *African.*

Rijder; op der *Afranien*, 14 bl. het Onderveldheerſchap van *Lucius Afranius*, in *Spanje*. *Cæſar*, 1 *Bell. Civil.* behalven *Dio*, *Suetonius*, en *Appianus*.

Drie *Schenkelen*, in de rechterhand van een jongeling, met ſijn voet ruſtende op een ſcheepsſteven; op der *Allienen*, 15 bl. de *Prætura*, of Schoutſchap van *Aulus Allienus*, in *Sicilien*. *Hirtius*, *Bell. Alexandr.* behalven *Cicero*, *Strabo*, *Dio*, en *Appianus*.

Isis, *Ægiptes* beschutgodin; op der *Cæcilien*, 52 bl. *Ægipten*, door *Cæsar*. *Cæsar*, *Florus*, enz.

Verwinning, nevens een Wapentronk; op der *Titurien*, 278 bl. de *Unelli*, door *Quintus Titur. Sabinus* vermeesterd. *Cæsar*, 3, en 4 B. Gallic. *Florus*, 4 b. 12 h.

Deese is, op die wijse, ook afgebeeld, by meergemelde *Goltzius*, op Cotta, 501. *Flaccus*, 507. *Catulus*, 510. *Flaminius*, 530. *Lentulus*, 552. *Cethegus*, 556. *Fulv. Nobilior*, 566. *Africanus*, 607. *Metell. Balearicus*, 632. *Crassus*, 658. *Antonius*, 705. *Statil. Taurus*, 719 enz.

Wapentronk; op der *Julien*, 129 bl. *Pharnaces*, Koning van *Pontus*, of de *Gallen*, en *Germaanen*, door *Julius Cæsar* overheerd, omtrent het jaar 707. *Dio*, 42 b. *Plutarchus*, *Cæs.* enz. Diergelyke Wapentronken vindmen, by *Goltzius*, op *Geta*, 637. *Galba*, 645. *Sulla*, 671. *Antonius*, 719, enz.

Neptunus; op der *Pompejen*, 219 bl. de dwaase verwaandheid van *Sextus Pompejus*, wegens alle sijne Zeeverwinningen, sich noemende de soon van *Neptunus* en *Salacia*; en deshalven ook een Zeeverwige krijgsmantel (in plaats van de gewoonlyke purpere der Opperbevelhebberen) gebruykende. *Dio*, 48 b. *Appianus*, 5 *B. Civil.* *Porphyrio* over *Horatius*, 9 Toesang.

Scylla, slaande met een scheepsriem; op der *Pompejen*, 219 bl. het ampt van Opsiender van de zeemagt, en zeehaavens; bekleed van *Sextus*; en niet van *Cnæus Pompejus*, die, sijnde Onderburgemeester, de Zeeroverkrijg heeft ten einde gebracht. *Paterculus*, 2 b. 73 h.

be-

behalven *Dio*, enz.

Zeewapenſtander; op der *Pompejen*, 219 bl. de voorſpoedige Zeeverwinningen van *Sextus Pompejus*, ontrent het jaar 710. *Dio*, en *Appianus*, op gemelde plaatſen; *Florus*, 4 b. 8 h. *Livius*, 123 *Epitom.* *Paterculus*, enz.

Ammiraalsſchip, of (op een andere) oorlogsſchepen; op der *Naſidien*, 187 bl. het ammiraalſchap van *Quintus Naſidius*, over de vloot van *Sextus Pompejus*. *Dio*, 50 b. *Appianus*, 5 *Bell. Civil.*

Neptunus; op der *Vipſanien*, 298 bl. *Sextus Pompejus*, nevens de *Siciliaanen*, in het jaar 716, ter Zee verwonnen van *Marcus Vipſan. Agrippa*; deshalven met een goude Scheepskroon van *Auguſtus* begiftigd. *Dio*, 20 b. *Paterculus*, 1 b. 10 h. *Plinius*, 10 b. 14 h. *Virgilius*, 8 *Æneid.* enz.

Verwinningbeeld; op der *Fontejen*, 114 bl. *Sextus Pompejus*, door *Auguſtus* verwonnen, ontrent de *Siciliaanſche Mylæ*. *Paterculus*, 2 b. 79 h. *Dio*, 49 b.

Aquilæ, of Arendſtanders; op der *Antonien*, 7 bl. de *legiones*, of krijgstroupen van *Marcus Antonius*; XXV, volgens *Dio*, 55 b. XXVIII. volgens *Appianus*, 5 *Bell. Civil.* of XXXV, volgens *Cicero*, in *Epiſt. Galb.* vertoonende de averechtſe ſijde van de penning, ſijn *navis Prætoria*, of Ammiraalſchip. *Appianus* 3 *B. Civ.*

Armeniſche tiara, of helmkroon; op der *Antonien*, 22 bl. het overheeren, en vangen van *Artuaſdes*, Koning van *Armenien*, in het jaar 718. *Paterculus*, 2 b. 82 h. *Dio*, 49 b. *Appianus*, in *Parth.*

Wapentronk; op der *Antonien*, 27 bl. het verwinnen der *Parthen*, door *Marcus Antonius*, in

het

het jaar 716. *Plutarchus*, in *Anton.* *Dio*, 49 b.

Mans en *Vrouwenbeeldeken*, op vier zeepaarden, nevens een wereldklood; op der *Sempronien*, 253 bl. de Land- en Zeemagt van *Antonius*, en *Cleopatra*; op wiens ſijde ſich ook bevond *Lucius Sempron. Atratinus*. *Dio* 49 b.

Scheepsbek; op der *Domitien*, 99 bl. het Ammiraalſchap van *Cnæus Domit. Ahenobarbus*: *Dio*, 48 b. eerſt aan de ſijdeder Keiſermoorderen, en naderhand onder *Marcus Antonius*, *Dio*, 48 b. *Appianus*, 5 *B. Civil.* *Suetonius*, *in Ner.* 3 h.

Wapentronk; op der *Junien*, 142 bl. de *Beſſi*, verwonnen door *Marcus Brutus*, ontrent het jaar 720. *Plutarchus*, in *Brut.* *Dio*, 47 b. enz.

De *Aktiſche Apollo*; op der *Antiſtien*, 19 bl. de verwinninge van *Auguſtus*, vernietigende de vloot van *Antonius*, en *Cleopatra*, by *Actium*, in het jaar 722. *Plutarchus*, in *Anton.* *Florus*, 4 b. 4 h. *Dio*, 10 b. *Paterculus*, 2 b. 16 h. *Propertius*, 4 b. 12 d. enz.

Verwinningbeeld; op der *Julien*, 138 bl. *Marcus Antonius*, by *Actium*, door *Auguſtus*. *Plutarchus*, in *Ant.* behalven *Florus*, *Suetonius*, *Dio*, enz.

Gemelde *Jupiter Ammon*; op der *Julien*, 138 bl. het vermeeſteren van *Ægypten*, na de nederlaag van *Antonius*, en *Cleopatra*. *Plutarchus*, in *Anton.* behalven *Dio*, enz.

Wapentronk; op der *Cariſien*, 63 bl. of *Zegewagen*, 61 bl. de *Cantabri*, door *Publius Cariſius*, Onderveldheer van *Auguſtus*. *Florus*, 4 b. 12 h. *Dio*, 53 b.

Smeekende *Krijgsgevangen*; op der *Petronien*, 202 bl. het overheeren der *Armeniers*, door *Ca-*

jus,

jus, dochtersſoon van *Auguſtus*. Dio, 55 bl. behalven *Suetonius*, *Florus*, enz.

Vexillum, of Veldteeken, in de rechterhand van een knielend manneken; op der *Caninien*, 61 bl. *Petronien*, 202 bl. het herwinnen van de verloorene Veldteekenen, door *Auguſtus*, in het jaar 733. *Suetonius*, in *Aug.* 21 h. behalven *Dio*, 54 bl. *Livius*, 139 *Epit.* *Paterculus*, enz.

Verwinning nevens vier lauwerkranſſen; op der *Vinicien*, 197 bl. de vier krijgsverwinningen van *Auguſtus*, als: *Sextus Pompejus*, *Pannoniers* en *Delmaaters*, *Macedonien* en *Actium*, *Ægypten* met haar Koningin, *Cleopatra*.

Veertiende Verdeelinge.

Der Stamhuyſen

STAATBEDRYVEN

vertoond, en aangetekend.

OF, ten vierden, haar gewichtige *Staatſaaken*; als *Geſantſchappen*, *Vredehandelingen*, *Volkplantingen*, enz. Verbeeldende

Het liſtige Rooven der *Sabijnſche* Maagden, geſchied in het vierde jaar van *Romes* opbouwinge, op der *Titurien*, 278 bl. *Livius*, *Florus*, enz. ſo boven 61 bl. is aangeweeſen.

De geſtrafte *Tarpeja* (van welke 61 bl.) in 't 8 jaar van *Romes* bouwinge; op der ſelver *Titurien*, 278 bl. *Livius*, *Florus*, enz.

Concordia, Eendragt; op der *Muſſidien*, 182 bl. het verbond, tuſſchen de *Roomſche* Koning *Romulus*, en de *Sabijner*, *Titus Tatius*, in het

ſel-

ſelve jaar, opgerecht. *Plutarchus*, in *Rom.* *Ovidius*, 6 *Faſt.*

Een plechtige beſweeringe op een *Verken*; (*Livius*, 1 en 9 b. *Virgilius*, 8, en 12 *Æneid.* *Suetonius*, in *Claud.* 25 h. enz.) op der *Veturien*, 289 bl. het *Verbond* van Koning *Tullus Hoſtilius*, met de *Albaaners*, wegens het eindigen des oorlogs, door een lijfsgevecht der *Horatien*, en *Curiatien*, in 't jaar 85. *Livius*, 1 b. *Florus*, 1 b. 3 h.

Verwinninge; houdende een wapenſtander, en een vredeſtaf; op der *Hoſtilien*, 123 bl. de *Fideeners*, in het jaar 90, door Koning *Tullus Hoſtilius* overwonnen, en met een in vriendſchap aangenoomen. *Livius*, 1 b. *Florus*, 1 b. 3 h.

Koornairen, nevens een *praalpilaar*, tuſſchen twee getabbaarden; op der *Minucien*, 179 bl. het beloond ondekken van den ſchroomlyken aanſlag op de *Roomſche* vryheid van *Spurius Melius*, door *Lucius Minuc. Augurinus*, in het jaar 268. *Plinius*, 18 b. 3 h. en 34 b. 5 h. *Livius*, 4 b. enz.

Een *Slang* op een altaar, nevens een Overwinningbeeld; op der *Rubrien*, 242 bl. het *Roomſche* geſandſchap (miſſchien) naar *Epidaurus*, in *Griekenland*, in het jaar 461, om *Æſculapius* (de God der geſondheid en geneeskunde) af te haalen. *Livius*, 10 en 11 b. *Val. Maximus*, 1 b. 8 h. *Ovidius*, 15 *Metam.* *Victor*, enz.

Twee *Getabbaarde beelden*; op der *Æmylien*, 11 bl. de *Tutela*, of *voogdye*, van *Marcus Lepidus*, over de minderjaarige *Ptolomæus Epiphanes*, Koning van *Ægypten*, in het jaar 595. *Val. Maximus*, 6 b. 6 h. *Juſtinus*, 30 b. 3 h. *Tacitus*, 4 jaarb. 67 h.

Sit-

Sittend *Vrouwtje*, dragende een brandende *lamp*; op der *Claudien*, 75 bl. de deugdsaame edelmoedigheid van de *Vestaalsche* maagd, *Claudia*, beschuttende haaren vader, *Appius* in sijn zegepraal, tegens het geweld der moedwillige Wijkmeesteren, ontrent het jaar 610. *Cicero*, *pro Cæl.* *Val. Maximus*, 5 b. 4 h. *Suetonius*, in *Tib.* 2 h. *Orosius*, 5 b.

De beelden van *Mercurius*, en den *Africaanschen Hercules*; op der *Aburien*, 1 bl. Het *Gesandschap* der *Romeinen* aan *Masinissa*, Koning van *Numidien*, en de *Carthaginensers*, tegens de Macedonische Koning *Perseus*, in het jaar 386. *Livius*, 42 b. 35 h.

Een *Springhaan* op een Scheepje; op der *Publicien*, 215 bl. de voorgewende suynigheid van *Malleolus*, schrapende *Quæstor*, of Rentemeester in *Asia*, ontrent het jaar 680. *Cicero*, 3 *Verrin.*

Spanje, met beukelaar en twee werpschichten gewapend; op der *Sulpicien*, 270 bl. de *prætura*, of Schoutschap van *Servius Galba*, in *Spanje*, ontrent het jaar 612. *Suetonius*, in *Galb.* 3 h.

Arendstander, *Veldteeken*, Ploeg, en *Voetmaat*; op der *Julien*, 133 bl. *Sempronien*, 251 bl. het bevolken van verscheidene steeden buiten *Italien*, door de *Gracchen*, ontrent het jaar 629. *Livius*, 60 *Epitom.* *Paterculus*, 2 b. 15 h.

Twee ploegende *ossen*; op der *Marien*, 171 bl. de volkplantinge in *Eporœdia*, door *Cajus Marius*, in het jaar 653. *Plinius*, 3 b. 6 h. *Paterculus*, 1 b. 15 h.

Rome, in Amazoonsch gewaad, ontfangende een *Veldheer*, tredende uit een schip; op der *Cornelien*,

nelien, 90 bl. Den *Roomschen* adel, van *Cinna* verstooten en uitgedreven, over zee haar toevlucht nemende tot *Sulla*, ontrent het jaar 663. *Appianus*, 1 *B. Civil. Cicero, pro leg. Manil.*

Een *Ojevaar*, nevens het beeld van *Pietas*, of Vroomheid; op der *Cæcilien*, 51 bl. de deugdsaamheid van *Metellus Pius*, sijn vader *Metellus Numidicus* uit sijn ballingschap herroepende, in het jaar 652. *Paterculus*, 2 b. 15 h. *Cicero, pro Balb.* en *Sull. Val. Maximus*, 5 b. 2 h. *Appianus*, enz.

Hercules, de Snaarenspeelder (*Suetonius*, in *Aug.* 29 h. *Plutarchus*, 59 *Problem. Macrobius*, 1 b. 12 h. *Theocritus*, in Idyll. *Eumenius, Rhetor*, enz.) of eener der negen Sanggodinnen; op der *Pompejen*, 223 bl. de geleerde oefeningen van *Pomponius Rufus*. *Varro*, 5 *de Ling. Latin. Val. Maximus*, 3 b. 4 h.

De *Vryheid*, met een *Hoed* gedekt, op der *Plancien*; 212 bl. de vrypleitinge van *Plancius*, door *Cicero*, in het jaar 669. *Cic.* pro *Plancio*, by Beger.

Rostra, of de oude Stevenpuy; op der *Lollien*, 158 bl. het herstellen der *Wijkmeesterlijke magt*, door *Pompejus*; sijnde het selve bewerkt door *Marcus Loll. Palikanus*, in het jaar 681. *Dio*, 36 b. *Paterculus*, 2 b. 30 h. *Asconius*, *in* 2 *Verrin.* en *Divinat.* enz.

Cæsars hoofd; op der *Julien*, 127, 128 en 129 bl. het voorrecht aan *Cæsar* verleend, van sijn beeld op de geldmunten te mogen stempelen, ontrent het jaar 708. *Dio*, 44 b. want (behalven *Brutus*) is niemand ooit, by sijn leven, op de penningen afgebeeld. *Plinius*, 33 b.

Lau-

Laurierkroon; op der *Julien*, 131 bl. het voorrecht aan *Cæſar* verleend, van altijd, met de laurierkroon op het hoofd, voor den dag te koomen. *Suetonius*, in *Cæſ.* 45 h. *Dio*, 44 b. *Appianus*, 2 B. *Civil.*

Kroon, op een *Curulis ſella*, of ſtoel van Staat; op der *Julien*, 136 bl. de gulde ſtoel, en kroon aan *Cæſar* opgedragen. *Dio*, 44 en 45 b. *Appianus*, 3 B. *Civil. Sueton.* in *Cæſ.* 76 h.

Thenſa, plechtige Godekarr; op der *Rubrien*, 242 bl. het opdraagen van diergelijke karre aan *Cæſar*. *Suetonius*, in *Jul.* 76 h. *Aſconius*, in 3 *Verrin.* Cicero, *de Aruſpic. Reſponſ.* en 8 *Verrin.* Livius, *Feſtus*, enz.

Libertas, de Vryheid; of ook een *Pileus*, *Hoed*, tuſſchen twee *Pooken*; op der *Caſſien*, 69 bl. *Cornelien*, 85 bl. en *Junien*, 142 bl. de herſtellinge der *Vryheid*, door het grootmoedig ombrengen van *Julius Cæſar*, in het jaar 708. *Cicero*, 2 *Philipp. Dio*, 47 b. *Paterculus*, *Suetonius*, *Plutarchus*, *Appianus*, *Victor*, enz.

Dioſcuri, of *Caſtor* en *Pollux*, te paard; op der *Servilien*, 257 bl. de gelukte toeleg van *Cajus* en *Publius Servilius*, op het leven van gemelde *Julius Cæſar*. Want die geloofden de *Roomſche* Staat, door de Keiſermoord, geen minder dienſt gedaan te hebben, als ooit de genoemde broeders deſelve, met den *Latijnſchen* oorlog ten einde te brengen. *Suetonius*, *Plutarchus*, enz. by *Beger.*

Saamengevoegde *Rechterhanden*; op der *Junien*, 144 bl. de gelukkige eendragt der Keiſermoorders. *Plutarchus*, Dio, *Paterculus*, enz.

Verwinningbeeld, ſtaande op twee ſchrijfſtiletten;

op der *Servilien*, 260 bl. de moord van *Cæsar*, door de *Servilien*; te weeten, de *Cascaas*, en de *Ahalaas*. *Suetonius*, in *Jul.* 82 h. behalven *Plutarchus*, *Appianus*, *Dio*, enz.

Staartsterre; op der *Julien*, 136 bl. *Sanquinien*, 247 bl. de vergoding van *Julius Cæsar*. *Suetonius*, 88 h. *Dio*, 45 b. *Plinius*, 2 b. 25 h. behalven *Seneca*, enz.

Wassende maan, *Pegasus* of *Bellerophon*, of een *Sirene*; op der *Petronien*, 202 bl. *Julien*, 133 en 135 bl. *Titien*, 276 bl. de nieuwe *Volkplantingen* in *Byzantium*, *Corinthen*, en *Napels*. *Dio*, 43 b. behalven *Strabo*, enz.

Anapus en *Amphinomus*, of de *Cataneesche* broeders (*Strabo*, 6 b. *Claudianus*, in *Epigramm.* enz.) met hunne ouderen op den hals; op der *Pompejen*, 219 bl. de Deugdsaamheid van *Sextus Pomp. Pius*, in sijn vaders onverdiende dood te willen wreeken, en de bandyten onder sijn bescherming aan te neemen, omtrent het jaar 710. *Paterculus*, 2 b. 73 h.

Ojevaar, nevens het beeld van de *Fortuin*; op der *Antonien*, 20 bl. de liefde en genegenheid van *Lucius Antonius*, beweesen aan sijn broeder *Marcus*, ontrent het jaar 720. *Dio*, 48 b.

Saamengevoegde *Rechterhanden*; op der *Antonien*, 28 bl. het verdrag van *Marcus Antonius*, met *Cajus Octavius*, na de dood van sijn onrustig wijf *Fulvia*, ontrent het jaar 722. *Dio*, 48 b.

Lauriertak; op der *Julien*, 133 bl. *Semproniën*, 253 bl. het senden van den laurier, uit den hemel, aan *Augustus*. *Plinius*, 15 b. laatste h. of aan *Livia*, door vogelen. *Dio*, 48 b. *Suetonius*, in *Galb.* 1 h.

Klimop- of *Eiloof-bladerkrans*; op der *Antonien*, 22 bl.

22 bl. de buitenspoorige dwaasheid van *Marcus Antonius*, sich in de gewaaden, en met de naam van *Bacchus*, opschikkende; ontrent het jaar 722. *Paterculus*, 2 b. 82 h. *Dio*, 48 b.

Gedenkpilaar; op der *Mescinien*, 174 bl. de beloften, voor de welstand, en te rugkomst van *Augustus* gedaan, ontrent het jaar 722. *Dio*, 54 en 55 b.

De *Lavinische Penates*, of Huysgoden, met spiessen gewapend (ook nevens het vruchtbaare *Verken*, weleer *Æneas*, op sijn aankomst, in *Italien* verscheenen. *Varro*, de *Re Rustic.* 2 b. 4 h. *Virgilius*, 3 en 8 *Æneid.* enz.) op der *Sulpicien*, 270 bl. de aloude gedachtenissen van *Lavinium*, het vaderland van *Cajus Sulpic. Platorinus*, *Tacitus*, 3 jaarb. 48 h. Van de *Penates*, siet *Asconius, pro Scaur.* *Macrobius*, *Dionysius*, enz.

De *Syrische* stad *Antiochia*, in vrouwelijke gedaante sittende, en haar voet op de rivier *Orontes* settende; op der *Quinctilien*, 237 bl. de landvoogdye van *Quinctilius Varus*, in *Syrien*, ontrent het jaar 760. *Paterculus*, 2 b. 117 h. enz.

VYFTHIENDE VERDEELINGE.

Door de Stamhuysen ingestelde

FEESTSPEELEN

afgebeeld.

TEn vyfden, hoe sy deselve ook van vertoonde *Feestspeelen*, door beeldenissen doen gewaagen. Beteekende

Cybele, van leeuwen voortgetrokken; op der *Norbaanen*, 190 bl. het vertoonen van de *Megalesia*, of Feestspeelen; ter eeren van *Cybele*, of der *Goden* Groote Moeder. *Festus*, *Cicero*, 2 *Legib.* in *Verrin.* de *Haruspic. Resp. Herodianus*, 1 b. *Ovidius*, 4 *Fastor.* enz.

Snelle *Ruiter*; op der *Æmilien*, 11 bl. *Licinien*, 152 bl. diergelyke, of alleen een snel *Paard*; op der *Calpurnien*, 56 bl. *Marcien*, 168 bl. of *Apolloos* hoofd; op deselve, 56 bl. *Licinien*, 151 bl. of sijn *Lier*, en *Lauwer*; op der *Junien* 144 bl. de *ludi Apollinares*, of *Ruiterspeelen* in de Renbaan, ter eeren van *Apollo*. *Cicero*, 1 *Philipp.* *Livius*, 25 en 26 b. *Plutarchus*.

De *Aventynsche Diana*, een *Iagthond*, *Offerstier* en Offeraar; op der *Posthumien*, 232 bl. de vierde *Ludi Sæculares*, Eeuwspeelen, door *Aulus Posthumius Albinus*, als Vyfthienman (*Tacitus*, 11 jaarb. 11 h.) den volke vertoond. *Livius*, 42 b.

Tiger, of *Momtuyg*, en *Wyngaardstaf*; op der *Carisien*, 62 en 64 bl. *Valerien*, 286 bl. *Vibien*, 297 bl. de *Liberalia*, Speelen van *Liber*, of

of *Bacchus*, van *Cæſar* allereerſt uit *Griekenland* overgebracht. *Servius*, over de *Virgil. Bucolic. Ovidius*, 3 *Faſt.*

Ceres; op der *Memmien*, 172 bl. *Vibien*, 291 en 293 bl. de *Cerealia*, die van *Ceres*: in welke mede Renſpeelen wierden aangeſteld. *Ovidius*, 4 *Faſtor. Dio*, 47 b. *Cicero*, 5 *Verrin. Tacitus*, 15 jaarb. 53 en 74 h. *Juvenalis*, 14 *ſat.* by *Politianus*, *Miſcell.* 75 h.

Floraas hoofd; op der *Servilien*, 261 bl. de *Floralia*, die van *Flora. Ovidius*, 4 en 5 *Faſt. Suetonius*, in *Galba*, 6 h. *Val.Maximus*, 2 b. 10 h. *Plinius*, 18 b. 29 h. *Porphyrio* over *Horat.*

Salius, prieſter van *Mars* of *Gradivus*, op der *Sanquinien*, 247 bl. of een *Gedenkpilaar*; op der *Meſcinien*, 174 bl. de *Ludi Sæculares*, Eeuwſpeelen, door *Auguſtus* vertoond. *Suetonius*, in Aug. 31 h. *Dio*, 54 b. *Tacitus*, 11 jaarb. 11 h. *Acron*, over *Horat.* 1 b. 21 Lierz. Van diergelijke gedenkpilaaren ſiet *Politianus*, in *Miſcell.* 58 h.

Verwinninge, kroonende een ſittend Veldheer; op der *Nonien*, 188 bl. de *Ludi Victoriæ*, of Verwinnigſpeelen ter eeren van *Auguſtus*, na het verkrijgen van een aanmerkelijke Zege, volgens belofte, vertoond. *Suetonius*, in *Aug.* 10 h. *Dio*, 43, en 45 b. *Veſpas*, 2 h. *Cicero*, 1 *Verrin.*

Woedende *ſtier*; op der *Julien*, 133 bl. het *Theſſaliſch* ſtieregevecht, door *Lucius Livinejus*, als Spelbeſorger, uitgevoerd. *Plinius*, 8 b. 45 h. *Suetonius*, in *Claud.* 20 h. behalven *Dio*, *Heliodorus*, *Artemidorus*.

SESTHIENDE VERDEELINGE.
Door de Stamhuysen gewijde

TEMPELEN
vertoond.

TEn sesden, op wat wijse sy plechtige verbouwingen, inwijdingen, en heiligingen van *Godshuysen* en *Tempelen*, door *Burgemeesterlijke* Geslachten geschied, ter eeuwiger geheugenis, hebben afgeschilderd. Als die van

Vesta; op der *Cassien*, 67 bl. *Asconius*, in *Milon.*

Jupiter, op het *Capitool*; op der *Petillien*, 201 bl. *Acro*, over *Horatius*, 1 b. 4 Schimpd. behalven *Plutarchus*, in *Publ. Dionysius*, *Dio*, *Livius*, *Tacitus*, *Val. Maximus*, *Suetonius*, by *Theod. Rijckius*.

Venus staande (in *Sicilien*, op den berg *Eryx*: *Strabo*, 6 b. *Cicero*, *pro Cluent.* en in *Verrin.* *Tacitus*, 4 jaarb. 43 h. *Polybius*, 1 b. *Suetonius*; in *Claud.* 25 h. by *Spanhemius*, 577 bl. of wel binnen *Rome*, by de Collynsche poort. *Livius*, 30, en 40 b. *Ovidius*, 4 *Fast.*) op der *Considien*; 81 bl.

Venus Genitrix, Moeder, of Teelster; op der *Julien*, 124 en 135 bl. *Dio*, 43 b.

Liber (Bacchus) en *Libera* (Ariadne, of Proserpina) op der *Cassien*. *Dionys. Halycarnassæus*, 6 b.

Mercurius; op der *Plætorien*, 209 bl. *Livius*, 2 b. *Val. Maximus*, 9 b. 3 h.

Victoria, of de Verwinninge; op der *Porcien*, 230 bl. *Livius*, 35 b. *Victor*, in *Cat.*

Honor, de Eere; op der *Durmien*, 102 bl. en *Mucien*, 180 bl. *Livius*, 27 b. *Val. Maximus*,

ximus, 10 b. 10 h. *Dio*, 100 b. *Vitruvius*, 7 b. *Architect.*

Honor, Eer, en *Virtus*, Manhaftigheid; op der *Fufien*, 115 bl. *Livius*, 26 b. van deeſe tempel, behalven *Val. Maximus*, en *Vitruvius*, *Cicero*, *de Nat.* Deor. en 4 *Verrin.*

Felicitas, Gelukkigheid; op der *Julien*, 124 bl. *Dio*, 44 b.

Salus, Welſtand en Geſondheid; op der *Junien*, 139 bl. *Rubrien*, miſſchien, 242 bl. *Livius*, 9 en 10 b. behalven *Plinius*, enz.

Clementia, de Goedertierenheid; op der *Julien*, 132 bl. *Dio*, 44 b. *Plutarchus*, in *Cæſ.*

Sors, het Fortuin; op der *Plætorien*, 210 b.

SEVENTHIENDE VERDEELINGE.

Door de Stamhuyſen voltrokken

TIMMERAGIEN afgebeeld.

OF, ten ſevenden, haar voornaamſte *Bouwingen* en aanſienlijkſte *Timmeragien*, ſo binnen als buiten de Stad. Als van de

Stad, en Haven van *Oſtia*, op den *Tyber*, in het jaar 127, gebouwd door Koning *Ancus Marcius*. *Livius*, 1 b. *Strabo*, 5 b. *Florus*, 1 b. 4 h. enz.

Wateren, in het jaar 114, binnen *Rome*, geleid door gemelde *Ancus Marcius*. *Livius*, 1 b. *Florus*, 1 b. 4 h.

Flaminiſche via, of ſtraat, vernieuwd door *Auguſtus*; op der *Vinicien*, 297 bl. *Suetonius*, in *Aug.* 3 h. *Dio*, 53 b.

Sublicius, houte Brug, in een ſteenen verwiſſeld; op der *Æmylien*; 8 bl. *Plutarchus*, in *Num.*

De oude *Rostra*, Stevenpuy, of Gerichtplaats, in het jaar 618, met der *Antiaten* kopere scheepstevens, ter eeuwiger geheugenis haarer onderbrenging, plechtelijk vercierd; op der *Lollien*, 158 bl. *Varro*, *Cicero, pro Leg. Manil. Livius*, 8 b.

De *Juliaansche Rostra*, of nieuwe Stevenpuy (waar op *Augustus* en *Agrippa* misschien geseeten sijn) op der *Sulpicien*, 272 bl. *Dio*, 51 en 56 b.

Comitia, of de getralijde Lands-vergaderplaats, staande *in Foro, ac prope Rostra*, op de merkt, en by de Stevenpuy; op der *Mussidien*, 183 bl. *Cicero*, in *Epist. ad* Attic. en *pro Sext.* enz. Siet *Septa.*

Ovilia, (Schaapehok) of *Septa*, (Afgescheidene plaats der Lands-vergaderingen) met haar tralie, brug, en monsterplaats, staande in *campo Martio*, het slagveld van Mars; op der *Licinien*, 150 bl. *Cicero*, 3 *de Legib.* en 1, *ad Herenn.* *Servius*, ad 1 *Virg. eclog.* *Plinius*, 16 b. 4 h. *Seneca, de Irâ*, 2 b. 7 h. *Ovidius*, 1 *Fast.* *Lucanus*, 1 *Pharsal.* *Plutarchus*, in *Mar.* *Ausonius, ad* Gratian. *Suetonius*, enz.

Basilica, het Koninglijk huys van *Paullus Æmylius Lepidus*; geboud van deese, en vernieuwd van *Marcus* Lepidus; op der *Æmylien*, 9 bl. *Cicero*, 4 b. *ad* Attic. *Statius, Dio, Plutarchus*, *Plinius*, behalven *Appianus*, *Tacitus*, enz.

Villa publica, (het Gemeene Landshuys) op der *Didien*; 98 bl. *Cicero*, *in Epist. ad Attic. Livius, Varro, de Re Rust.* enz.

Prætorium, het Rechthuys; op der *Caninien*; 61 bl. Siet van dit hoofdgebouw de meermaalen

aangetrokkene *Perizonius*.

Het altaar, geſegt *Puteal*; ſtaande op de gemelde merkt, ontrent het Raadhuys, by de vygeboom van *Romulus*; op der *Scribonien*, 250 bl. *Horatius*, *Ovidius*.

Achthiende Verdeelinge.

Der Stamhuyſen gegevene

W E T T E N.

TEn achtſten, hoe de ſelve ook van gegevene *Wetten*, en *willekeuren* gewaagen. Want *Legum latarum tituli* (ſegt *Tacitus*, jaarb. 1 b. 8 hooftſt.) *victarum ab eo gentium vocabula ante ferebantur*; ſy droegen meer roem op gegevene Wetten als wel overheerde volkeren. Deeſe ſyn

Lex Tabellaria; de Schryfkeur-wet: uit wiens kracht het *Roomſche* volk, plechtelijk ſaamengeroepen, (voor deeſen dus, mondeling, kieſende en vonniſſende) ſmeet in een kofferken haare ſtemmen; dat is, bordekens, hebbende de letter A. *Abſolvo*, ik ſpreeke vry: of C. *Condemno*, ik veroordeele: of N. L. *Non liquet*, daar is geen blyk genoeg; op der *Caſſien*, 67 bl. *Cicero*, 3 *Verrin*. 1 *Legib.* en *de claris Orator*. *Aſconius*, in *Divinat.* enz.

Lex de Suffragiis; de wet der Keurſtemmen: alwaar de letter A (*Antiquo*, ik keur het af) ſtaat op het bordeken, het geen van de *Rechter* in de kas geſtooken word; op der *Caſſien*, 67 bl. *Cicero*, *pro Balb.* enz.

Lex Provocationis ad populum; de willekeur van de

Beroepinge tot het volk; volgens welke een *Roomsch* burger niet mogt gegeesseld of gedood worden, als die *Perduellionis reus*, vyand van den Staat, beweesen was te sijn: alwaar men, onder de afbeeldinge van drie mannen, leest PROVOCO, ik beroep my; op der *Porcien*, 229 bl. *Cicero*, 7 *Verrin.* en *pro Rabir.* *Salustius*, in *Catilin.* enz.

Lex Perduellionis, de willekeur tegens de Vyanden van Staat: alwaar de letter L. *Libero*, ik ontsla; D. *Damno*, ik veroordeele, beteekend; op der *Coelien*, 79 bl. *Q. Cicero*, *de petition. consulat.* En merk hier ondertusschen aan, dat de saak der *Perduelles*, of vyanden van Staat, in *Comitiis Centuriatis*, de Landsvergadering der Honderdtallen, wierde bepleit en afgedaan. *Livius*, 6 b. *Cicero*, pro *Sest.* *Val. Maximus*, 6 b. 5 h. enz. by *Paul. Merula*, *de Comitiis Romanor.*

Lex de Peregrinis; de willekeur van de Vreemdelingen het Burgerrecht te weigeren; op der *Papien*; 196 bl. *Cicero*, 3 *Offic.* en *pro Archia.*

De willekeur van het vonnissen der *Vestaalsche* Priesterinnen, en Nonnen; op der gemelde *Papien.*

Lex Frumentaria, de keur wegens het koorn; op der *Cassien*, 67 bl. onder de afbeeldinge van *Ceres.* *Asconius*, in 3 *Verrin.* enz.

Lex Domitia, de keur tegens het Priesterdom; op der *Domitien*, 101 bl. onder de afbeeldinge van hairtop, byl, en wyquast. *Suetonius*, in *Ner.* 2 h. *Dio*, 37 h. *Paterculus*, 2 b. 12 h. enz.

NEGENTHIENDE EN LAATSTE VERDEELINGE.

VORSTEN,

en doorluchtige

MANNEN

afgebeeld.

EN eindelijk, ten negenden, hoe neerstelijk sy ook de waare afbeeldingen van Koningen, Vorsten, en Veldheeren ons hebben mede gedeelt. Als van

Koning *Romulus*, of *Quirinus*; op der *Memmien*, gelijk gesegt is. *Plutarchus*, *Livius*, 1 b. *Florus*, *Victor*, *Orosius*, enz.

Titus Tatius; op der *Vettien*, 288 bl. *Titurien*, 278 bl. *Livius*, *Florus*, *Ovidius*, enz.

Numa; op der *Calpurnien*, als boven. *Livius*, *Florus*, enz.

Tullus Hostilius; als boven. *Livius*, *Florus*, enz.

Ancus Marcius, gehelmd (volgens *Begerus*) doch ook gesluyerkroond; op der *Marcien*, 166 bl. *Livius*, *Florus*, enz. Sommige echter noemen deese (mijns oordeels qualijk) *Lucius Marcius*, van welke (behalven *Livius*, en *Plinius*) *Val. Maximus*, 1 b. 6 h. of (met een erger gevoelen) de *Macedonische* Koning *Philippus*, vader van *Perseus*. Van welke boven.

Tarquinius Priscus, gesluyerkroond, volgens *Begerus*; op der *Lollien*, 158 bl. *Livius*, *Florus*, enz.

Servius Tullius; volgens *Goltzius*, 7 Tab. op der

Tul-

Tullien. Livius, *Florus*, enz.

Tarquinius Superbus, gehelmd, volgens *Begerus*; op een bysondere penning. *Livius*, *Florus*, enz.

Lucius Jun. Brutus (gebaard) door het uitjaagen van Koning *Tarquinius*, en de sijne, de grondlegger van de *Roomsche* Vryheid; op der *Junien*, 139 bl. *Livius*, 1 b. *Dionysius*, 1 b. *Florus*, 1 b. 9 h. behalven *Cicero*, in *Philipp. Suetonius*, *Ovidius*, enz.

Marcus Jun. Brutus (ongebaard) de ombrenger van *Julius Cæsar*; op der *Junien*, 142 bl. *Plutarchus*, in *Brut.* behalven *Paterculus*, *Dio*, *Suetonius*, *Cicero*, *Seneca*, enz.

Marcus Marcellus; veroveraar van *Syracusen*, in *Sicilien*; op der *Cornelien*, 88 bl. *Plutarchus*, in *Marcell.* en andere, boven genoemd.

Bocchus, volgens *Begerus* (niet *Jugurtha*) Koning van *Mauritanien*, of *Numidien*; die sijn schoonvader *Jugurtha*, gevangen en gebonden *Sulla* leverde; op der *Cornelien*, 87 bl. *Plutarchus*, in *Mar.* en *Sull.*

Servilius Ahala, die *Spurius Melius* (door sijn ontydige milddadigheid, de *Roomsche* vryheid pogende te knakken) heeft omgebrocht; op der *Junien*, 139 bl. *Plutarchus*, *in Brut. Livius*, 4 b. *Cicero*, in *Caton. pro Dom.* in *Catilin.* 2 *Philipp.* enz.

Sulla; op der *Cornelien*, 87 bl. *Plutarchus*, enz.

Quintus Pompejus Rufus, wegens *Pompeja*, schoonvader van *Cæsar*; op der *Cornelien*, 87 bl. van de soldaaten van *Cnæus Pomp. Strabo*, onder het offeren omgebracht. *Appianus*, in *B. Civil.* *Cicero*, in *Brut.* *Asconius*, in *Cornel.*

Cnæus Pompejus Magnus; op der *Pompejen*, 217 en

en 219 bl. *Plutarchus*, in P*omp*. behalven alle andere ſchrijvers.

C*ajus Julius* C*æſar*, gehelmd, en jong; gelijk hy was in het beleg van *Mitylene*, op het eiland *Lesbos*, volgens *Begerus*; op der *Minucien*, 179 bl.

Induciomarus, geſluyerkroond, volgens B*egerus*; op der *Iulien*. Deeſe te *Trier*, met C*ingetorich*, wegens de regeringe twiſtende, is van *Labienus* eindelijk omgebracht. C*æſar*, *Bel. Gall.* 5 b.

M. A*ntonius*, de Drieman; op der A*ntonien*, 20 bl. *Plutarch*. enz.

C*ajus Octavius Auguſtus*; op der *Aebutien*, 5 bl. en andere meer. *Dio*, enz.

L*ucius* L*ivinejus* R*egulus*, in ſijn tijd, Schout, Steêvoogd, en Graanbeſorger; op der L*ivinejen*, 156 bl. *Hirtius*, *B. African.* C*icero*, in *Epiſt. ad Attic.* en *Memm.*

Sext. P*ompejus* P*ius*; op der P*ompejen*, 217 bl. wienſe ook de penningen van *Cnæus*, ſijn vader, toeſchrijven; om dat daar op quanſuis P*ius*, de Vroome, en *Imperator iterum*, Bevelhebber andermaal, op word geleeſen: het geen alleen de ſoon, en geenſins de vader, volgens de ſchrijvers, kan toegevoegd worden.

En veel andere; twijfelachtig, als P*oſthumius*, B*laſio*, enz. of geheelijk van konſtenaars verdicht, als *Scipio*, *Marius*, L*ucullus*, *Cato*, en andere beruchte mannen; of door eén enkele heldendaad, of door veelvoudige Kryg- en Staat-bedryven, alom bekend.

NAA-REEDEN.

IN de Reden voor de *Byſchriften* op de Medalies der *Roomſche* KEISERINNEN, heb ik al den nieuwsgierigen Leeſer doen geloven, dat ik noch eens, heden of morgen, gelyk men ſegt, tot de *Roomſche* STAMHUYSEN ſou overſtappen, en haar ſilvere penningskens, met gelyke *Byſchriften*, verklaaren en oppronken.

Maar, nademaal ſich geduirig ſo veel moeitens en ſwarigheden ondekten, ſo is die loffelyke en doorluchtige ſtoffe telkens verſchooven, en, by naar al willens, verſuymd.

De ſwarigheden waaren deeze:

I. De penningskens der BURGE-

Stambuysen hebben noch rang, noch tyd-order: synde, van dien treffelyken *Fulvius Ursinus*, en des selves verbeteraar, *Carolus Patinus*, alleen, (gelyk gy in myn eerste verdeelinge siet) naar den draad van het A. B. C. geschikt. Hebbe daarom, in myn volgende verdeelingen, een andere soort van order, de Heer *Ezechiel Spanhemius* ten deelen ontleend, moeten gebruyken, die de Liefhebbers ongetwyfeld sal vernoegen.

II. Ik kon, in die *Stambuysen* soo veel mannen van Staat niet vinden, als myn onderneeminge wel scheen te vereischen; dewyl de naamen veel min het gelaat en de afbeeldingen der doorluchtigste Bedryvers en Amptenaaren,

van die gulden *Helde-tyd*, op de penningen en geldmunten ſijn onbekend.

III. Alle de *Burgemeeſterlyke* geldmunten doen ſich geweldig donker en betrokken op; terwyl wy ſo weinig kennis hebben van ſaken in die eerſte tyden van het grootmogende *Rome* voorgevallen. De reden is eensdeels dat de Penningen, meeſt ontrent de tyden van *Auguſtus* geſlagen, ook doorgaans de daaden en bedrijven van de voorvaderen ſijner Muntbeſorgers (ſomtyds duyſter genoeg) ſijn vertoonende: en anderdeels dat der *Aanteekenaaren* gedenkende ſchriften, door den tyd, of geheel, of ten deele, uit de wereld ſijn geraakt.

Dus ſal de goedgunſtige Leeſer ſich gelieven te vernoegen met dit Ontwerp der STAMHUYSEN, in plaats van Dichtkonſtige *By-*

ſchriften, en haare *Verklaaringen*: terwyl ik niet durf twyfelen of het ſal eenig licht deſelve mededeelen, en dus myn *Landslieden*, die ook, in hare *Konſtkamers*, de BURGEMEESTERLYKE by de KEISERLYKE Medalien pogen te plaatſen, en te kennen, behaaglyk ſijn.

Doch al eer wy de voorbeſchrevene Stampenningen, en der ſelver ſinnebeelden verlaaten, ſtaan hier noch eenige ſaaken van gewicht, dit werkje rakende, ſo in het *Byſonder* als in het *Algemeen*, te bepeinſen. Als, het *Byſonder* aangaande,

I. Die van het *Roomſche* Ridderſchap, en den *Burgemeeſterlyken* Adel, hadden (gelijk daar af, behalven *Val. Maximus*, ook *Auſonius* gewaagd) gemeenlijk drie *Naamen*: te weten een

1. *Voor-Naam*; als A. *Aulus*, M. *Marcus*, P. *Publius*, T. *Titus*, Ti. *Tiberius*, C. *Cajus*, Q. *Quintus*, enz. welke

ſom-

ſomwylen niet alleen tot de ſoonen; maar ook (gelijk die van *Marcus* in der *Antonien*) geheel tot de Naneeven overging.

2. *Naam*; ieder uit ſijn *Geſlacht* en *Stambuys*. Siet het geheele *Stam*-regiſter, in de eerſte Verdeelinge.

3. *Toenaam*; geſprooten uit haar *Gemoeds* hoedanigheden, *Licchaams* geſtalteniſſen, en *Staat*- of *Krijgs*-bedryven, enz.

Welke drie *Naamen* allenskens, in laatere tyden, ook de *Vrouwen* hebben ontfangen. So vindme deſelve met eene; als

Antonia, *Domitia*, *Octavia*, enz.

met twee; als

Livia Druſilla, *Cæcilia Metella*, *Æmilia Lepida*, enz.

en eindelyk met drie; als

Furia Sabinia Tranquillina, *Marcia Otacilia Severa*, *Annia Galleria Fauſtina*, &c.

II. De *Voor-Naam* word meerendeels voor; doch ook wel somtyds achter de *Naamen* geset; als

Appius Claudius, en Claud. *Appius*.
Cornelius Balbus, en Balbus *Cornel.*
Livius Drusus, en Drusus *Livius*.
Lucius Piso, en Piso *Lucius*.
Otho Roscius, en Roscius *Otho*.
Servius Galba, en Galba *Serv.* enz.

siet *Paterculus* (by wien dat seer gemeen is) 32, 51, 71, enz. h. h.

III. De *Naamen* der *Aangenoomene* (dewijl die des *Aanneemers Naam* waaren gehouden te voeren) gaan meerendeels uit in *anus*; als

Æmilianus, van Æmilius.
Junianus, van Junius.
Licinianus, van Licinius.
Octavianus, van Octavius.
Pomponianus, van Pomponius, enz

IV, en ten laatsten. De Stamhuysen (*Gentes*) hebben onder haar verscheidene Geslachten (*Familiæ*)

en

en Huysgeſinnen: want, by voorbeeld, de

Lepiduſſen, *Paulluſſen*, *Scauruſſen*, enz. worden betrokken (gelyk in het Stamregiſter, klaarlyk is vertoond) onder de *Æmylien*.

Lentulen, *Scipioos*, *Sullaas*, enz. onder de *Cornelien*.

Marcellen, *Pulchers*, enz. onder de *Claudien*: en ſo mede de *Ahenobarben* onder de *Domitien*; de *Bruti* onder de *Junien*; de *Pictores* onder de *Fabien*, enz. gelijk men aldaar gemakkelyk ſal konnen ſien.

Wat nu het *Algemeene* van dit *Letterkonſtig Ontwerp* aangaat, de genegene Leeſer ſy onderrecht

I. Dat ik de *Roomſche Autheuren* en *Schryvers* ſomwijlen in het *Nederlands*, doch wel meerendeels in het *Latijn*, haar eigene taal, aantrek: het geene maar alleen tot on-

derrechtinge, en nut der Taalkundige ſchijnt te verſtrekken, onder welke doch ſeer weinige haar handen aan dit *Neerduytſch* handboekje ſullen willen ſlaan. Doch wat raad, mijn lieve *Landslieden*, terwyl deeſe blinde klip ſo beſwaarlijk voor my was te myden? Niemendal; kond gy niet alle de aangetogene *Schryvers* opſlaan en naleeſen, ten minſten ſult gy vermaak ſcheppen in het kennen der *Naamen*, met wiens getuygeniſſen ik deeſe myn Aanteekeningen heb bekrachtigd, en vercierd.

II. In de thiende en elfde Verdeelinge ſijn ook *jaargetallen* by de *Krygs* en *Staatbedrijven* gevoegd. Welke wel de allernaeukeurigſte, en geoefenſte *Jaarboekſchryvers* ſijn ontleend; doch hoe geweldig deeſe goede lieden (wegens alle de gapingen en ſcheuren in de aloude *Ge-*

ſchie-

ſchiedeniſſen) van malkanderen verſcheelen, weeten allerbeſt de liefhebbers der *Tydreekeningen*, die haare oneenigheid en tweeſpald geduirig aanmerken, en ophoudendlyk beklagen.

III. De *Getallen* der *pagines*, en bladſyden, door het geheele werkje aangetoogen, ſien op de *Franſche Druk* van *Fulvii Urſini* FAMILIÆ ROMANÆ; door *Carolus Patinus* uitgegeven, en (ſo reeds is geſegt) vermeerderd, en verbeterd.

IV. en ten laatſten, beleefde Leeſer, wees gewaarſchuwd dat dit ſchielijk afgedrukte boekje niet ſonder *fouten* en *misgrepen* te voorſchyn ſal koomen; aangeſien u verſcheidene (evenwel niet veele) byſonderlyk in het aantrekken der *boeken* en *hoofdſtukken* van de *Schryvers* ſullen bejegenen. Een is evenwel te aanmerkelyk om hier niet

aan-

aangeteekend te worden, en is, op het 61 bl. deese: *Ceres* en *Libera, Proserpina* anders gesegt, *Hercules* en *Pallas*, haar dochter; Lees: *Ceres* en *Libera*, *Proserpina* anders gesegt, haar dochter; *Hercules* en *Pallas*, enz

En dit is al het geene ik de *Eerophouders* van hunne *Moedertaal* (het schoone, en voor andere hedendaagsche spraaken geensins wykend *Nederlandsch*) had te seggen; onder het leesen en herleesen van dit kleen en gering werkje, my in haar volhardende gunst en standvaste genegenheid bevelende: terwijl ik den draad der Penningen, en Gedenkmunten van alle (de meeste sekerlyk) GRIEKSCHE Koningen, Vorsten, en doorluchtige Mannen, aan die van de ROOMSCHE allenskens sal pogen vast te knoopen.


ANJES OVERTOCHT
DOOR
LUD. SMIDS M.D.
SACRO
RUM.
DEFEN
SORI.
LIBERTA
TIS.
ASSERTORI
CALLINICO
REGI.

E I N D E.

[illegible]